www.nv-online.info

№ 74 (4019)

22 верасня 2015 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ВЯЛІКАЯ ПАЛІТЫКА



Беларусь становіцца мішэнню

У суботу 19 верасня на афіцыйным сайце Крамля быў апублікаваны дакумент, які можа змяніць лёс Беларусі на бліжэйшыя дзесяцігоддзі. Гэта распараджэнне Уладзіміра Пуціна аб стварэнні ў Беларусі ваеннай авіябазы.

Упершыню інфармацыя аб дыслакацыі новай расійскай авіябазы пад Бабруйскам з'явілася ў 2014 годзе. З тых часоў аб тэрмінах увядзення ў строй авіябазы гучалі розныя дадзеныя. Не праліло святло на гэтае пытанне і распараджэнне расійскага прэзідэнта, якое гучыць даволі дзіўна: спачатку падпісаць пагадненне аб стварэнне авіябазы, а затым правесці перамовы.

Ваенны эксперт Аляксандр Алесін падкрэслівае, што з'яўленне любога ваеннага аб'екта цягне павышаную ўвагу. *«У выпадку з'яўлення базы ў Бабруйску адпаведныя сілы блока NATA возьмуць яе пад прыцэл,* – кажа Аляксандр Алесін. – *І калі, гіпатэтычна, разгарыцца ваенны канфлікт, то будуць выдзелены сілы і сродкі для нейтралізацыі гэтай базы. Так што, зразумела, у гэтым плане патэнцыяльная пагроза для Беларусі нарастае. Мы атрымліваем яшчэ адну мішэнь. Новую мішэнь з усімі наступствамі, якія з гэтага вынікаюць».*

Многія незалежныя эксперты лічаць, што пытанне размяшчэння расійскай ваеннай базы – гэта пытанне, якое павінна аб'яднаць апазіцыю. Бо ваенны кантынгент іншай дзяржавы, які дыслацыруецца на нашай зямлі, – гэта і пагроза бяспецы краіны, і парушэнне нейтральнага статусу. Аднак пакуль адзінай пазіцыі наконт таго, што рабіць у новай мілітарызаванай рэальнасці, сярод лідараў апазіцыі няма. Ёсць толькі заявы пратэсту і абурэння. Але на заявы, як вядома, даўно не звяртае ўвагі ні кіраўніцтва Расіі, ні кіраўніцтва Беларусі.

Алег СНОЎ.

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА



Борис ЖЕЛИБА, профессор, доктор экономических наук

Выборы на фоне обвала

Похоже на то, что власти не на шутку обеспокоены явкой электората на избирательные участки. На многих предприятиях проводятся идеологические собрания, на которых, считай, открытым текстом говорится, чтобы руководство вело поголовный учет проголосовавших. Чтобы как можно больше людей проголосовали досрочно. Власти обеспокоены не столько потому, что оппозиция ведет кампанию по бойкоту выборов президента Беларуси, сколько, я считаю, стремительно ухудшающимся экономическим положением в стране.

Вот статистика. По итогам восьми месяцев падение ВВП составило 3,5%. Это несколько меньше, чем прежние 4%, но помог созревший урожай. Падение промышленного производства составило 7,1%, производство сельхозпродукции снизилось на 1,4% в сравнении с аналогичным периодом прошлого года. Реальные располагаемые денежные доходы белорусского населения за январь–июль стали ниже на 5,1%. Сдают гиганты белорусской промышленности. «Белшина» произвела за восемь месяцев покрышек для грузовых автомобилей и автобусов на 40% меньше аналогичного периода 2014 года. БелАЗ произвел карьерных самосвалов в два раза меньше, МАЗ сделал грузовиков – всего 40% от выпущенных за восемь месяцев прошлого года. Не лучше обстоят дела у МТЗ: тракторов произвели на 38% меньше. В производстве телевизоров вообще завал: 25,6% от прошлогоднего выпуска за январь–август.

На многих предприятиях идет сокращение персонала. На «Атланте», например, за полтора года «оптимизировали» 1700 человек. Если крупные предприятия «оптимизируются», то менее масштабные стоят перед перспективой закрытия. Это и гомельский завод химических изделий, и «Гидроусилитель» в Бобруйске, и многие другие, которые дышат на ладан. Так, под банкротство попал когда-то известный витебский «КИМ». Все это во многом следствие однобокой ориентации наших предприятий на российский рынок, который скукоживается под гнетом экономических санкций Запада на фоне низких мировых цен на нефть.

Как известно, в августе произошла очередная обвальная девальвация белорусского рубля. За месяц белорусский рубль обесценился к мировым валютам на 17–20%. При сокращении на четверть экспорта количество рублей в обращении не уменьшается. В августе банковская система потеряла 10% срочных рублевых вкладов населения. Удельный вес валютных вкладов достиг 80%. Тем не менее Нацбанк продолжает давить на коммерческие банки, заставляя снижать процентные ставки на рублевые депозиты. Еще в июне он рекомендовал банкам снизить ставки на краткосрочные депозиты до 26% годовых. Ручное управление ставками на депозитном рынке не только сохраняется, но и усиливается.

В свои активы белорусское правительство записывает лишь положительное сальдо торгового баланса, которое в январе–июне составило 1,2 млрд долларов (и то за счет более глубокого падения импорта), и то обстоятельство, что удалось ликвидировать разрыв между ростом зарплаты и производительностью труда. Но это проще сделать, когда падают оба показателя. Сегодняшняя зарплата белорусов в долларовом эквиваленте в районе 400 «зеленых», или 96% от российской, которая также обвалилась. Реальная зарплата россиян в августе уменьшилась в годовом измерении на 9,8%.

На этом фоне властям ничего не остается лучшего, как строить предвыборную пропаганду на таких постулатах, как: не требуйте, белорусы, роста зарплат, держитесь лучше за свои рабочие места, а то будет так, как в Украине. Значит, будем стабильно тонуть вместе с экономикой России, и здесь не видно просвета. В мире нет никакого экономического кризиса. Мировая экономика растет ежегодно более чем на 3%. Российский, а вместе с ним и белорусский народ стали заложниками одного человека по фамилии Путин. Мало ему Украины, он, чтобы лишний раз доказать свою геополитическую значимость, впутывается еще в одну нескончаемую войну – в Сирии. Поэтому возможности российского донора для стран ЕАЭС убывают с каждым днем. Но белорусская экономика без кредитов России быстро придет к своему концу. Страшась развала Евразийского экономического союза, Россия скорее всего удовлетворит заявку Беларуси на предоставление кредита на сумму 3 млрд долларов от Евразийского банка развития. По политическим причинам переговоры с ЕАБР, думается, стали носить формальный характер. Его глава даже намекнул, что кредит, надо полагать, с учетом тяжелейшего положения экономики Беларуси, поступит уже к концу этого года.

Так стоит ли удивляться тому, что белорусские власти очень сильно беспокоит явка избирателей на выборах 11 октября?

ДЭМАКРАТЫЯ ПА-БЕЛАРУСКУ

Каб не было ніякіх доказаў

Назіральнікі на прэзідэнцкіх выбарах змогуць карыстацца прыладамі відэа- і аўдыязапісу толькі з дазволу выбарчых камісій. Гэта вынікае з адказу кіраўніка Цэнтрвыбаркама, атрыманага рухам «За Свабоду» ў адказ на свой зварот.

У адпраўленым 15 верасня звароце рух «За Свабоду», які мае намер вылучыць больш за 200 назіральнікаў за правядзеннем прэзідэнцкіх выбараў, цікавіўся іх правам мець пры сабе і карыстацца фотаапаратурай, тэхнікай для відэа- і аўдыязапісу, а таксама аптычнымі прыстасаваннямі. Арганізацыя хацела высветліць, ці атрымаюць назіральнікі такую магчымасць, ці будзе гэта рэгламентавацца нейкімі афіцыйнымі дакументамі або інструкцыямі Цэнтральнай камісіі.

У адказе за подпісам Лідзіі Ярмошынай адзначаецца, што ў арт.13 Выбарчага кодэкса ўтрымліваецца вычарпальны пералік паўнамоцтваў асоб, якія з'яўляюцца назіральнікамі. *«Такім чынам, названыя вамі дзеянні выходзяць за межы нарматыўных прадпісанняў названага артыкула. Задавальненне просьбы назіральніка аб вядзенні фота-, відэаздымкі, а таксама аўдыёзапісу з'яўляецца правам, але не абавязкам выбарчай камісіі»,* – гаворыцца ў адказе.

Што да спецыяльных аптычных прыбораў, то Ярмошына падкрэсліла, што «іх выкарыстанне для ажыццяўлення назірання на ўчастку для галасавання выбарчым заканадаўствам не прадугледжана». Іншымі словамі, і ў бінокль бюлетэні для галасавання назіральнікі не пабачаць.

(Працяг тэмы "Выбары-2015" чытайце на стар.3.)

СІТУАЦЫЯ

Хто сказаў, што ківі ў Беларусі не растуць?



http://novostipmr.com

Дзівосы дый толькі. У Беларусі не вырошчваюць ківі, а наша краіна за год столькі паставіла гэтай садавіны ў суседнюю краіну, што стала найбуйнейшым экспарцёрам ківі ў Расійскую Федэрацыю.

Пра гэты вельмі цікавы факт паведаміла расійскае ТАСС са спасылкай на дадзеныя агенцтва FruitNews. Прычым у паведамленні агенцтва прыводзіліся і іншыя лічбы паспяховага экспарту садавіны з Беларусі ў Расію. Па некаторых пазіцыях наша краіна нарасціла пастаўкі аж у 2 разы. Так, у прыватнасці, з жніўня 2014 года па ліпень 2015-га Беларусь завезла ў Расію 672,1 тысячы тон садавіны. Пастаўкі груш павялічыліся ў 2,84 раза, яблыкаў – на 96%, цытрусавых – на 60%, костачкавых (абрыкосы, персікі, вішня, сліва) – на 103%. Пры гэтым з 53 тысяч тон завезеных у Расію ківі 10 тысяч экспарціраваў беларускі бок.

Зразумела, што тлумачыцца гэты факт вельмі проста: пасля ўвядзення Расіяй эмбарга на ўвоз фруктаў і іншых прадуктаў з краін Еўрасаюза расійскім пастаўшчыкам прыйшлося шукаць абхадныя шляхі, каб давозіць да пакупніка дэфіцытны тавар. І з таго часу, як харчовыя санкцыі дзейнічаюць, "Россельхознадзор" не раз лавіў на беларуска-расійскай мяжы забароненыя яблыкі, слівы, таматы. Звычайна гэта былі прадукты з краін ЕС, але па дакументах яны праходзілі як тавар з Турцыі, Македоніі і г.д.

Як ставіцца да сітуацыі з ківі? З гумарам і павагай да вынаходлівасці некаторых беларусаў, якія знайшлі шляхі, каб пастаўляць у Расію ківі з Беларусі ці ўсё ж такі лічыць гэта звычайнай кантрабандай?

З расійскага боку, дарэчы, гнеўных каментарыяў ад высокапастаўленых чыноўнікаў альбо прадстаўнікоў "Россельхоз-надзора", як гэта было раней, не гучала. Выказалася толькі дырэктар агенцтва FruitNews, якое распаўсюдзіла інфармацыю пра пастаўкі садавіны з Беларусі, **Ірына Козій**: "*З улікам традыцыйнай расійскай карупцыі найбольш простым рашэннем стала стварэннне мелкіх кампаній-аднадзёнак, якія спецыялізуюцца на пастаўках прадукцыі па серых схемах праз трэція краіны. Такія як Беларусь, Сербія".*

Беларускі эканаміст **Леанід Злотнікаў** лічыць, што з беларускага боку ніякай кантрабанды няма.

– Мы сапраўды гародніны і садавіны пастаўляем у Расію шмат, – выказвае меркаванне эканаміст. – Але інфармаваныя крыніцы паведамляюць, што гэта ўсё ж такі не кантрабанда, гэта транзіт праз Беларусь грузаў тых краін, якія расійскія санкцыі не закранулі. Не толькі ківі, але і іншая экзатычная садавіна трапляе ў Расію праз нашу мяжу. Расіянам гэта выгадна.

– А нам?

– Выгадна асобным фірмам, якія на гэтым рээкспарце зарабляюць. А для краіны выгада адносная. Канешне, падаткі паступаюць у бюджэт ад транзіту тавару па нашай тэрыторыі. Але калі апрацоўчая прамысловасць страціла канкурэнтаздольнасць, на рээкспарце ківі краіну не падымеш.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ЭКАНОМІКА

Варажба на нафце

Урад Расіі рыхтуецца да падзення цаны на нафту да 30 долараў за барэль. Прапановы адносна прагнозу коштаў нафты ў 2016 годзе ўрад збіраецца прадставіць прэзідэнту Расійскай Федэрацыі Уладзіміру Пуціну ўжо сёння, 22 верасня, паведамляе РБК са спасылкай на ўрадавыя крыніцы.

Расійскія ведамствы, праўда, не сышліся ў прагнозе коштаў нафты. Міністр фінансаў **Антон Сілуанаў** прапанаваў падрыхтаваць стрэс-сцэнарый макрапрагнозу на 2016 год, зыходзячы з цэн на нафту 30–35 долараў за барэль. Аднак ёсць і іншыя ацэнкі: паводле версіі міністра эканомікі Расіі **Аляксея Улюкаева,** негатыўны сцэнарый – не ніжэй 40 долараў за барэль, паводле версіі Цэнтральнага банка Расіі – 35 долараў за барэль.

У выніку стрэс-сцэнарый развіцця расійскай эканомікі рыхтуецца, зыходзячы з таго, што нафта будзе каштаваць 35–40 долараў за барэль. А што Беларусь? Якія прагнозны кошт нафты закладзены ў наш праект закона аб бюджэце на 2016 год?

Як высветлілася, у беларускіх эканамічных ведамствах сядзяць вялікія аптымісты. Наш бюджэт на будучы год разлічаны з таго, што сярэднегадавы кошт нафты маркі Urals будзе каштаваць 70 долараў за барэль. Папера, як кажуць, усё сцерпіць, толькі дзе будзем браць грошы?

Ігар МАРОЗАЎ.

НАДВОР'Е

Верасень яшчэ парадуе

На гэтым тыдні верасень яшчэ парадуе цёплым і камфортным надвор'ем. Сярэдняя тэмпература паветра чакаецца на 3–)6 градусаў вышэй за норму.

У аўторак 22 верасня пераважна без ападкаў. Ноччу і раніцай у асобных раёнах туман. Тэмпература паветра мінімальная ноччу +3...+9°С, на тарфяніках Палесся месцамі замаразкі да 0...-1°С, максімальная днём +14...+20°С.

У сераду 23 верасня пераважна без ападкаў. Ноччу і раніцай у асобных раёнах туман. Тэмпература паветра мінімальная ноччу +3...+10°С, па паўднёвым захадзе месцамі да +12°С; максімальная днём +18...+25°С.

У другой частцы працоўнага тыдня па перыферыі антыцыклону ў краіну пачне паступаць больш цёплая, але вільготная паветраная маса з Чорнага мора, якая прынясе ў асобныя раёны кароткачасовыя дажджы і навальніцы. Ноччу і раніцай месцамі слабы туман.

У чацвер 24 верасня тэмпература паветра чакаецца мінімальная ноччу +9...+15°С, максімальная днём +21...+26°С, па паўднёвым усходзе да +28°С.

У пятніцу 25 верасня захаваецца прыкладна такі ж тэмпературны рэжым: мінімальная ноччу +9...+16°С, максімальная днём +21...+26°С, па паўднёвым усходзе да +28°С.

У выхадныя дні прагназуецца няўстойлівы характар надвор'я.

ПІКІРОЎКА

Мясніковіч скажа на любым узроўні...

Уладзімір Пуцін некаторы час таму даручыў сваім урадоўцам вывучыць магчымасць паскарэння ўвядзення адзінай валюты ў краінах Еўразійскага эканамічнага саюза. У Беларусі навіна была ўспрынята без энтузіязму.

"У Еўразійскім эканамічным саюзе нельга рабіць валютны (фінансавы) саюз без пераадолення існуючых у саюзе бар'ераў", – заявіў старшыня Савета Рэспублікі Міхаіл Мясніковіч.

Мясніковіч адзначыў, што спачатку трэба прайсці ўсе этапы зняцця бар'ераў: у гандлі таварамі, паслугамі, на рынку працы. *«Потым ужо мы прыходзім да фінансавага саюза. А калі гэта зрабіць цяпер, я на любым узроўні скажу, што гэта пагроза суверэнітэту»,* – заявіў ён.

ЗДАРЭННЕ

У самалёце Мінск–Рым адбылася разгерметызацыя

Аварыйная сітуацыя склалася з авіярэйсам Мінск–Рым 21 верасня. Як паведамляе сайт МНС, у 11.18 ратавальнікам паступіла паведамленне, што ў самалёце магчымы праблемы з герметычнасцю салона.

Ратавальнікі накіравалі ў аэрапорт тэхніку і брыгады ўрачоў. Службы аэрапорта таксама былі гатовы рэагаваць на пазаштатную сітуацыю. У 12.05 самалёт паспяхова прызямліўся. Пацярпелых, на шчасце, няма.

ГРОМКОЕ ДЕЛО

Нелюди

В Гомельском областном суде вчера состоялись прения в рамках процесса по обвинению двух жителей Гомеля в убийстве (ст.139 УК) и оставлении в опасности (ст.159 УК) собственных малолетних детей.

Напомним, в январе 2015 года в подъезде дома в областном центре был найден брошенный новорожденный мальчик. Милиция занялась розыском его родителей, но поиски привели к другой страшной находке: в запертой квартире было обнаружено мумифицированное тело трехмесячной малышки. Жертва пролежала в квартире восемь месяцев: ее бросили в мае 2014 года, а тело нашли в январе 2015-го.

Все это время биологические родители трехмесячной Снежанны (Виолетта, 1983 года рождения, и Максим, 1979 года рождения), которые оставили девочку умирать, бродяжничали.

Гособвинитель Юлия Конопелькина на суде заявила, что родители умышленно оставили Снежанну без присмотра, будучи уверенными, что без кормления и ухода она умрет. Поэтому гособвинитель попросила суд приговорить обоих по двум статьям в совокупности к 20 годам лишения свободы.

После прений последнее слово было предоставлено Виолетте. Плача, она сказала: «Я признаю, что оставила детей, мне не надо было это делать. Прошу, не судите меня строго, не давайте мне такое большое наказание». На 30 сентября назначено последнее слово Максима, затем, возможно, будет вынесен приговор.

СУСЕДЗІ

На адной мове

На сайце прэзідэнта Украіны з'явілася моўная петыцыя. Яе аўтары прапануюць, каб Украіна пры кантактах з Беларуссю выкарыстоўвала беларускую мову, а не рускую.

У прывітанні, аўтары звароту прапануюць, каб па-беларуску паведамлялася пра цягнікі, якія рухаюцца ў Беларусь і з яе, – прынамсі на львоўскім, кіеўскім, ковельскім і чарнігаўскім вакзалах. Петыцыю могуць падпісаць не толькі грамадзяне Украіны, але і грамадзяне Беларусі і іншых краін.

Для таго каб Пётр Парашэнка разгледзеў петыцыю, трэба сабраць 25 тысяч подпісаў на працягу 90 дзён з моманту яе стварэння. Петыцыя з'явілася 7 верасня 2015 года.

Аўтары звароту адзначаюць, што, напрыклад, Польшча актыўна выкарыстоўвае беларускую мову ў кантактах з Беларуссю. А вось афіцыйны сайт Амбасады Украіны ў Мінску не мае беларускамоўнай версіі – ёсць толькі украінская і руская. Таму ў петыцыі сярод іншага прапануюць стварыць беларускую версію гэтай старонкі.

Таксама аўтары звароту заклікаюць украінскіх прадпрымальнікаў ствараць беларускамоўныя этыкеткі на таварах, якія ідуць на экспарт у Беларусь.

РЭГІЁН

Новапалачанін злавіў у Заходняй Дзвіне тыгровага сома



Вага незвычайнай для беларускіх рэк рыбы склала 1,3 кілаграма.



Як распавёў "Народнай Волі" жыхар Наваполацка **Макар Макараў**, у першыя хвіліны пасля ўлову ён нават не адразу адважыўся дакрануцца да рыбы. Паводле слоў Макарава, тыгровы сом пераважна жыве ў рэках Цэнтральнай Амерыкі. Як рыба трапіла ў Заходнюю Дзвіну?

– *Магчыма, тыгровы сом доўгі час жыў у акварыуме, а потым яго выпусцілі ў Дзвіну,* – распавядае рыбак з Наваполацка. – *Нейкім чынам рыба прызвычаілася да вады ў Дзвіне. Хаця рэдка хатняя рыба самастойна выжывае. Больш версій, як тыгровы сом трапіў да нас, у мяне няма. Малаверагодна, што сом з Цэнтральнай Амерыкі прыплыў...*

Раман ВАСЮКОВІЧ.

ВНИМАНИЕ!

БЖД назначила дополнительный поезд Брест–Минск



Увеличить количество сообщений между Минском и Брестом было решено в связи с ростом пассажиропотока, сообщили в пресс-службе БЖД.

Отмечается, что состав будет курсировать по воскресеньям до ввода в декабре нового графика движения поездов на 2015–2016 годы.

Со станции Брест-Центральный поезд №656/655 будет отправляться в 15.50 и прибывать в Минск в 19.56. Время отправления в обратном направлении со станции Минск-Пассажирский – 20.45.

З НАТУРЫ

...Ці ж будуць у іх здаровыя дзеці?

У мінулую пятніцу я выпадкова апынуўся ў адным з двароў па вуліцы К.Лібкнехта. Гляджу: да двухпавярховага дома пад'язджае машына з маладымі. Нявеста адразу скіравалася ў пад'езд, а жаніх і дзяўчына з хлопцам (мабыць, сведкі) засталіся чакаць ля дзвярэй. Падыхаць бы свежым паветрам, дык не – усе трое дасталі цыгарэты і сталі так паліць, што слупы дыму падымаліся вышэй кустоў.

Я падумаў: а ў іх жа наперадзе ўсё жыццё. Ці ж будуць яны мець здаровых дзяцей, калі так бяздумна атручваюць свой арганізм?

Сяргей ВІНАГРАДАЎ.

Мінск.

СТРАТЫ

Памёр старшыня Віцебскага аблсавета

Увечары 19 верасня на 62-м годзе жыцця раптоўна памёр старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў **Аляксандр Ацясаў**.

Ацясаў узначальваў аблсавет паўтара дзясятка гадоў, да гэтага ён займаў пасаду начальніка ўпраўлення прамысловасці Віцебскага аблвыканкама. Будучы старшынёй абласнога Савета дэпутатаў, паспеў папрацаваць з трыма старшынямі аблвыканкама: Уладзімірам Андрэйчанкам, Аляксандрам Косінцам і Мікалаем Шарстнёвым.

СІТУАЦЫЯ



Не хапае 200 тысяч долараў

Чаму ў Беларусі так марудна ідзе будаўніцтва новага корпуса дзіцячага хоспіса?

У сталічным грамадскім транспарце з'явілася незвычайная сацыяльная рэклама. Каляровая абвестка паведамляе цікавы факт: калі 4% жыхароў Мінска ахвяруюць па сто тысяч рублёў, то ўжо ў 2016 годзе будзе завершана будаўніцтва Беларускага дзіцячага хоспіса ў Бараўлянах... Але ж распачалося будаўніцтва чатыры гады таму. Чаму не атрымліваецца сабраць неабходныя сродкі і як жыве хоспіс у старым будынку рэабілітацыйнага цэнтра?

Каб разабрацца ў гэтым няпростым пытанні, журналіст "Народнай Волі" дамовілася на сустрэчу з заснавальніцай і дырэктарам Беларускага дзіцячага хоспіса **Ганнай Гарчаковай**.

Дом надзеі

Хоспіс месціцца ў пасёлку Бараўляны сярод звычайных катэджаў. Гэта памяшканне на вуліцы Бярозавы гай Ганна Гарчакова набыла на спонсарскія сродкі 20 гадоў таму.

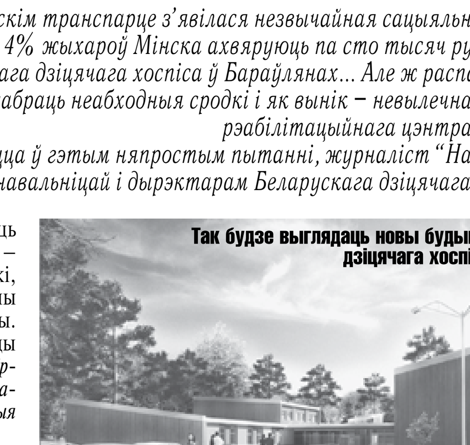
– *Вярнуўшыся з Швейцарыі, дзе ў 1990-х па грантавай праграме атрымлівала вышэйшую адукацыю клінічнага псіхолага, я не думала, што буду займацца гэтай справай,* – расказвае Ганна Георгіеўна. – *У маім жыцці ўсё адбываецца спантанна! Звычайна кажуць, што хоспіс – апошняе месца перад смерцю, але я мела мэту зрабіць яго домам надзеі для маленькіх пацыентаў і падтрымкі для іх сем'яў. У тыя часы, дый цяпер, гэта гучыць даволі амбіцыёзна, бо ў грамадстве дамінуе меркаванне: тут паміраюць.*

Ганна – чалавек моцнай энергетыкі, які выпраменьвае ўпэўненасць і разам з тым скарае сваёй далікатнасцю. Менавіта таму, калі іншыя людзі губляюцца ў роспачы, яна не баіцца глядзець у вочы бацькам, якія могуць у любы момант страціць сваё дзіця. Ёсць моманты, калі трымаць сябе ў руках цяжка. Ганна Гарчакова кажа:

– *Мы любім усіх дзяцей, зразумела. Але гісторыю аднаго 17-гадовага хлопца з анкалогіяй я запомню назаўжды. Ён зрабіў усё: развітаўся з сябрамі, з бацькамі, а смерць не наступала. Тады ён паклікаў мяне і сказаў словы, якія я ніколі не забуду: "Вы не папярэджвалі, што гэта будзе так доўга..."*

Сёння ў Беларускім дзіцячым хоспісе працуюць 32 спецыялісты, сярод іх – высокапрафесійныя медыкі, псіхолагі, педагогі. Валанцёры ўнёсак робяць і валанцёры. Аднак, паводле слоў кіраўніцы праекта, *"на адной валанцёрскай справе вытрымаць складана – неабходны сапраўдныя прафесіяналы"*.

Ідэя хоспіса – аказанне паліятыўнай (комплекснай) дапамогі хворым, уключаючы псіхалагічную і духоўную асістэнцыю, – папулярна ў вядучых клініках свету. На жаль, беларускіх студэнтаў медыцынскіх універсітэтаў не вучаць працаваць *"у плыні паліятыву"*. Сама Ганна праходзіла шматлікія стажыроўкі за мяжой. Яна кажа, што *"спачатку думала, што паліятыў – гэта дапамагаць людзям памерці, але пасля зразумела: з маленькім пацыентам трэба перш за ўсё пасябраваць"*. Жанчына прызнаецца: самая складаная частка працы – зрабіць так, каб сем'і дзяцей прынялі сваё становішча, палюбілі сваіх хворых дзетак. У хоспісе займаюцца не толькі анкалагічнымі хворымі. Увогуле анкалогія, паводле слоў Ганны, сустракаецца даволі рэдка ў параўнанні з цяжкімі дыягназамі кшталту ДЦП і захворванняў цэнтральнай нервовай сістэмы. Такія дзеткі могуць жыць доўга – 5, 10 год, і задача спецыялістаў хоспіса зрабіць усё магчымае, а часам і немагчымае, каб палепшыць якасць іх жыцця. Але дапамагчы атрымліваецца толькі 10 працэнтам тых, каму такая спагада неабходна. Сёння ў Беларусі каля 3000 дзяцей маюць патрэбу ў паліятыўнай дапамозе, а адзіны ў краіне дзіцячы хоспіс можа дапамагчы толькі 250 дзеткам у год.



Так будзе выглядаць новы будынак дзіцячага хоспіса.

Не без добрых людзей

У 2010 годзе Ганна Гарчакова накіравала ліст у Адміністрацыю прэзідэнта, бо вельмі востра стаяла пытанне аб будаўніцтве новага корпуса хоспіса. Натуральна, у старым будынку месцаў не хапала: бацькі запісваліся за месяцы, сотні дзяцей чакалі ў чарзе. Дый катэдж хоць і камфартабельны будынак, але нязручны як медыцынская ўстанова.

– *Я не спадзявалася, што нам дадуць станоўчы адказ. Але неўзабаве просьба была задаволена, у верасні 2011 года нам далі зямельны ўчастак, і, шчыра кажучы, я была здзіўлена. Варыянт быў цудоўны – 0,9 гектара зямлі побач з Беларускім РНПЦ дзіцячай анкалогіі, гематалогіі і імуналогіі,* – распавядае Ганна.

Адразу пасля атрымання ўчастка і афармлення дакументаў пачаўся збор сродкаў. Знайшліся неабыякавыя да чужой бяды беларусы. Напрыклад, аўтазаправачная кампанія "А-100" ахвяравала самую вялікую суму – 200 тысяч долараў. Пералічылі грошы на рахунак хоспіса завод "Атлант", мабільны аператар Velcom, швейцарскія дабрачынныя фонды, фізічныя асобы. Некаторыя людзі перадавалі грошы ананімна. Ганна расказвае кранальную гісторыю: напярэдадні зімовых святаў у хоспіс прыйшоў ліст ад Дзеда Мароза. Адкрылі, а ўнутры – 50 мільёнаў рублёў... Дарэчы, кампанія Velcom прапаноўвае ўсім сваім кліентам уключыцца ў дабрачынную справу – кожны абанент Velcom можа накіраваць sms-паведамленне альбо патэлефанаваць на кароткі нумар 2015 і такім чынам ахвяраваць 10 тысяч беларускіх рублёў дзіцячаму хоспісу. Зараз прыйшло больш за 15 тысяч sms і тэлефанаванняў.

– *Міністэрства аховы здароўя, іншыя дзяржструктуры ставіліся да нас цудоўна, ніякіх праблем не было,* – адзначае Ганна. – *Ведаеце, ні ў адной краіне свету хоспісы не будуюцца за дзяржаўныя сродкі. Іншая справа, што часам спрацоўваў чалавечы фактар: падчас будаўніцтва новага корпуса нас часта "кідалі" нядобрасумленныя падрадчыкі, праекціроўшчыкі... Адным словам, давялося пахваляваца.*

Такім чынам, сёння супрацоўнікі хоспіса застаюцца працаваць у старым памяшканні, якое знаходзіцца амаль што ў сутарэнні будынка. Зімой там вельмі холадна, многія пачынаюць дрэнна сябе адчуваць. На другім паверсе – тры палаты, у кожнай з якіх адначасова ляжаць некалькі дзетак.

– *Па норме, прынятай у замежных клініках, у адной палаце можа быць толькі адзін чалавек,* – заўважае Ганна.

Беларускаму дзіцячаму хоспісу неабходна як мінімум 200.000 долараў, каб новы корпус быў канчаткова пабудаваны. Там плануецца стварыць адукацыйны цэнтр для медыкаў-практыкантаў, 10 палат для цяжкіх хворых, канферэнц-пляцоўку, куды будуць запрашацца высокакваліфікаваныя спецыялісты з усяго свету.

Хоспіс заклікае ўсіх неабыякавых беларусаў паўдзельнічаць у дабрачыннай ініцыятыве і падтрымаць тых, чыя надзея не памірае ніколі. Усе падрабязнасці пра збор сродкаў ёсць на сайце http://newhospice.by/your-help.

Кацярына АНДРЭЕВА.

ПРАЕКТ

Каля аэрапорта «Мінск» пабудуюць авіярамонтны завод

У адпаведнасці з пастановай урада №777, Міністэрству фінансаў у 2015 годзе за кошт рэшты сродкаў інавацыйнага фонду Міністэрства транспарту даручана ўнесці ў якасці грашовага ўкладу Рэспублікі Беларусь у статутны фонд ААТ «Мінскі завод грамадзянскай авіяцыі №407» амаль 85 мільярдаў рублёў. Гэтыя сродкі прызначаны для фінансавання першай чаргі будаўніцтва авіярамонтнага завода на тэрыторыі, прылеглай да Нацыянальнага аэрапорта Мінск.

Мінтрансу сумесна з Дзяржкаммаёмасцю даручана забяспечыць вырашэнне пытанняў, звязаных з перадачай ва ўласнасць Беларусі акцый, выпушчаных у сувязі з павелічэннем статутнага фонду Мінскага завода грамадзянскай авіяцыі №407.

ЧУЛІ?

Шлагбаум на шляху

У Мінску разглядаецца пытанне аб закрыцці шлагбаумамі дваровых тэрыторый жылых дамоў, паведаміў галоўны інжынер ГА «Гаражы, аўтастаянкі і паркоўкі» **Пётр Пруднікаў**. Спецыяліст падкрэсліў, што пры гэтым сучасныя тэхналогіі дазволяць не абмяжоўваць доступ у двары спецыяльнага транспарту – камунальнага, машын "хуткай дапамогі", МНС, таксі.

«Укараненне сістэмы платных паркоўкак мяркуе закрыццё шлагбаумам дваровых тэрыторый жылых дамоў. Такім чынам можна будзе пазбегнуць загружанасці двароў аўтамабілямі. Зразумела, гэта пытанне не сённяшняга дня, але яно ўжо разглядаецца», – сказаў Пётр Пруднікаў.

Паводле слоў чыноўніка, да 2018 года ў Мінску плануюць абсталяваць платныя паркоўкі на 10 тысяч месцаў. Да канца бягучага года колькасць месцаў для платнай стаянкі аўтамабіляў у цэнтральнай частцы горада ўзрасце з 1,6 тыс. да 3,5 тысячы.

ПАСЛЯСЛОЎЕ

Пра катэдж Гайдукевіча і механізм нацыянальнай здрады

Падчас рэпартажу "Еўрарадыё" з катэджа Сяргея Гайдукевіча той прызнаўся журналісту Зміцеру Лукашуку, што набыў участак з домам у 1993 годзе за 22 тысячы долараў.

«На маю заўвагу, што 22 тысячы долараў у 1993 годзе былі вялізнай сумай, – піша Лукашук, – спакойна адказвае, што «ў тыя часы адзін шапік прыносіў за дзень тысячы тры прыбытку, не тое што цяпер, таму не такая гэта і вялікая сума».

І сапраўды – 22 тысячы долараў у 1993 годзе не былі ні вялікай, ні нават вялізнай сумай. У той час яны былі сумай каласальнай.

Калі я падзяліўся сваімі сумненнямі ў "Фэйсбуку", атрымаў каментарый: *«Поўнасцю з вамі згодны, бо ў мяне быў заробак 23 долары і працаваў я на "Інтэграле" інжынерам, а заробкі там былі не на апошнім месцы, і сума ў 22 тысячы выглядала касмічнай»*.

У лістападзе 1992-га ў знак пратэсту супраць забароны Вярхоўным Саветам ініцыяванага БНФ рэферэндуму аб датэрміновых выбарах я сышоў з пасады сакратара парламенцкай камісіі па СМІ і правах чалавека (першая добраахвотная палітычная адстаўка ў новай Беларусі). На той момант мая зарплата была аж 40 долараў. Пасада сакратара камісіі па зарплаце прыраўноўвалася да міністэрскай, такім чынам у міністра былі тыя ж 40 долараў. Потым заробак крыху паднялі, але не нашмат – у тым жа 1993 годзе старшыня Вярхоўнага Савета Станіслаў Шушкевіч атрымліваў у эквіваленце 80 долараў, старшыня Саўміна Вячаслаў Кебіч – афіцыйна – крыху меней.

У 1993 годзе Гайдукевіч працаваў в.а. начальніка ўпраўлення пры Савеце міністраў па сацыяльнай абароне вайскоўцаў, асоб радавога і кіроўнага складу органаў унутраных спраў, вайскоўцаў-інтэрнацыяналістаў, звольненых у запас у (адстаўку) і членаў іх сем'яў. Пасада прыраўноўвалася ў лепшым выпадку да намесніка міністра. (У дужках заўважу, што гэта афіцыйная пасада, рэальна ж Гайдукевіч узначальваў пракебічаўскае «Народное движение Беларуси», якое было створана для супрацьстаяння з БНФ і выступала за аб'яднанне Беларусі і Расіі. Шматлікія выступленні Гайдукевіча ў дзяржаўных СМІ вызначаліся агрэсіўным непрыманнем незалежнасці, нацыянальнага адраджэння, беларускай мовы, дэмакратычных каштоўнасцяў.)

Натуральна, зарплата в.а. начальніка ўпраўлення пры Савеце міністраў ніяк не магла быць большай за заробак старшыні Савета міністраў.

Дарэчы, ніякі шапік у 1993 годзе пры сярэднім заробку ў 20 долараў не «прыносіў за дзень тысячы тры прыбытку». Да нас пастаянна звярталіся прадпрымальнікі са скаргамі на бюракратычны ціск, таму я магу ўявіць іх даход – добра калі ён быў паўтысячы тых долараў за месяц. Увогуле, ці разумее Гайдукевіч, пра што сведчаць ягоныя словы пра шапікі? Дзяржчыноўнікам было забаронена займацца камерцыйнай дзейнасцю!

Канешне, шапікі тут ні пры чым.

А вось удзел у «карупцыйных схемах» – рээкспарце нафты, каляровых металаў і г.д. – даваў сапраўды гіганцкі прыбытак. За ўсё – і асабліва за ліцэнзіі на рээкспарт – браўся хабар, і немалы.

Памятаю, неяк я прывёў да аднаго з намеснікаў Кебіча старшыню Чыгуначнага райвыканкама Віцебска (там была мая выбарчая акруга, а дэпутатаў ВС прапускалі без чаргі), каб «выбіць» каналізацыйныя трубы. Пытанне вырашылася за тры хвіліны. «Ты ведаеш, колькі бізнесоўцы плацяць за ўваход у такія кабінеты? – спытаў мяне старшыня райвыканкама. – Стаўка пачынаецца ад трох тысяч долараў».

Гэта Васілю Быкаву Лявон Баршчэўскі завозіў мех бульбы, бо не хапала пенсіі, гэта Зянон Пазьняк атрымліваў 20 долараў у сваім Інстытуце гісторыі Акадэміі навук і на сесію Вярхоўнага Савета ездзіў на тралейбусе, а чынавенства актыўна скалачвала падмурак цяперашніх холдынгаў і карпарацый.

Ну а тыя, хто не належаў да чынавенства, мусілі даваць хабар. І давалі – пачытайце прызнанні цяперашніх «генералаў бізнесу», якім у 1990-х было 20–30 гадоў. Давалі хабар і тым самым так ці інакш умацоўвалі карупцыйную сістэму, якая не дазволіла Беларусі стаць на дэмакратычны, еўрапейскі шлях. І якая, з невялікімі персанальнымі пертурбацыямі ў 1994 годзе перайшла пад Аляксандра Лукашэнку. І калі на першых (і адзіных сапраўдных) прэзідэнцкіх выбарах 1994 года Масква бачыла ў Лукашэнку праваднікa сваіх інтарэсаў (больш энергічнага, чым Кебіч), дык наменклатура імгненна разгледзела ў ім абаронцу сваіх капіталаў (ну, з невялікім пераразмеркаваннем з улікам прыходу новых людзей). Не памыліліся ні першыя, ні другія. Цяпер Маскве можна не турбавацца адносна размяшчэння чарговай ваеннай базы. І калі пры Кебічу вяршыняй мары чыноўніка лічыўся асабняк за 22 тысячы долараў, дык цяпер вымяраюць мільёнамі (а асабліва «набліжаныя» – мільярдамі).

Тут інтарэсы Масквы і праўладнага бізнесу сышліся. Спалучаюцца яны і цяпер: гэтак званы вялікі бізнес не толькі пралукашэнкаўскі, але і прарасійскі.

Зрэшты, пра гэты механізм нацыянальнай здрады Беларускі Народны Фронт казаў і тады.

«Дамінуючым стаў працэс пераразмеркавання дзяржаўнай уласнасці і фінансаў у прыватную ўласнасць наменклатуры. Для гэтага адпаведным чынам напісаны законы, прыняты шэраг падзаконных актаў, якія адчынілі дарогу неправаваму, але «законнаму» рабаўніцтву дзяржаўнай маёмасці, хабарніцтву і карупцыі. Усё гэта адначасна з безагляднай палітыкай стрымлівання і недапушчэння рынкавых рэформаў... прывяло да стварэння на Беларусі асноў наменклатурна-мафіёзнай дзяржавы з тыповай для яе канцэнтрацыяй багаццяў у руках вузкага кола каляўладных асоб, манапалізмам і імкненнем да таталітарных формаў дзяржаўнага кіравання».

Гэта цытата з прамовы старшыні БНФ Зянона Пазьняка на III Усебеларускай палітычнай канферэнцыі. 6 ліпеня таго самага 1993 года.

Сяргей НАВУМЧЫК.

Пра аўтара

Сяргей Навумчык нарадзіўся ў 1961 годзе ў Паставах. Скончыў факультэт журналістыкі БДУ, служыў у войску, працаваў у віцебскай абласной газеце. Быў дэпутатам Вярхоўнага Савета Беларусі і каардынатарам парламенцкай Апазіцыі БНФ. У 1996 годзе атрымаў палітычны прытулак у ЗША.

ЗА КАДРОМ



Андрей КУРЕЙЧИК: «Это уничтожение белорусского кино на всех уровнях»

Кинематографисты Беларуси в шоке, их коллеги из других стран – в полной растерянности. Существует вероятность, что белорусы смогут снимать кино только с разрешения Министерства культуры.

В интернете появился проект указа президента *«О некоторых вопросах производства фильмов на территории Республики Беларусь и стимулирования развития кинематографа»*. Согласно этому документу, теперь для сьемок фильмов понадобится удостоверение. Его будет выдавать Министерство культуры или уполномоченная им организация (организации). Причем отдельно для каждого фильма. Исключение – любительское кино, которое не предназначено для публичного показа, и фильмы, которые будут сниматься при поддержке государства, а также при участии ТВ-каналов или государственных организаций. Чтобы получить разрешение, надо будет представить сценарий или описание будущей картины нескольким экспертным комиссиям, а также уплатить государственную пошлину (от одной до двадцати базовых величин).

Сценарист **Андрей Курейчик** считает, что проект указа – очередная попытка изменить правила игры в белорусской киноиндустрии: *«Недавно на «Беларусьфильм» пришло новое руководство. На мой взгляд, смена директора* (им стал **Игорь Поршнев**) *всегда влечет за собой попытку усовершенствовать нормативную базу. Чиновники стремятся реанимировать «Беларусьфильм», а для этого превратить его в монополиста»*. Курейчик обращает внимание на то, что в отличие от частных компаний продукции «Беларусьфильма» не понадобится получать удостоверение и проходить через экспертные комиссии. По его мнению, на появление проекта закона могли повлиять и сьемка комедии «ГараШ», и проекты канала «Белсат», и другие независимые инициативы. *«Эти проекты находятся вне контроля чиновников, что их раздражает,* – говорит Курейчик. – *Им хотелось бы все утверждать самим»*.

Реально ли повлиять на сложившуюся ситуацию? Кинематографисты Беларуси написали открытое письмо **Александру Лукашенко** и собирают подписи под этим текстом. Как считает Андрей Курейчик, проект указа только портит имидж президента среди кинематографистов. Известный сценарист надеется, что накануне выборов кто-нибудь из советников Лукашенко обратит его внимание на то, какие последствия для кино будет иметь принятие указа.

По мнению Курейчика, в случае, если проект станет законом, произойдет *«уничтожение белорусского кинематографа на всех уровнях, начиная со студенческого и любительского»*. Как считает собеседник «Народной Воли», никакой независимый художник не будет ходить за разрешением. Кроме того, из Беларуси уйдут все иностранные инвесторы: *«Если они могут работать без разрешения в России или других странах, зачем им лишние трудности в Беларуси?»* Кстати, недавно обсуждение проекта указа проходило на «Беларусьфильме». По словам Андрея, этот документ не поддержал ни один человек.

Если проект указа будет принят без изменений, то некоторые его положения вступят в силу уже с 1 января 2016 года.

Максим ПЛОТНИКОВ.

ВЫБАРЫ-2015

Што ім да тых, каго абакрала дзяржава...

Ну вось і сталі вядомы праграмы кандыдатаў на пасаду прэзідэнта. Чытаю і здзіўляюся: усе яны быццам пад капірку напісаны. Агульныя словы, нічога канкрэтнага, замоўчванне хвалюючых праблем. Што, і ў наступныя пяць гадоў улады не вернуць людзям грошы, якія яны некалі згубілі ў выглядзе банкаўскіх укладаў? Падобна на тое, што прэтэндэнтаў на найвышэйшую пасаду не хвалюе і тое, што сённяшнія пенсіі большасці людзей – гэта здзек з тых, хто адпрацаваў 40–45 гадоў, а цяпер канцы з канцамі не можа звесці.

Аляксандр Лукашэнка не стаў раіцца з народам, калі прымаў рашэнне наконт будаўніцтва Астравецкай атамнай станцыі. А якую пазіцыю займае на гэты конт тая ж Таццяна Караткевіч? А Улаховіч і Гайдукевіч?

Ды ці мала іншых, агульнанацыянальных праблем! Але іх чамусьці абыходзяць бокам кандыдаты на пасаду прэзідэнта. Дык ці трэба за іх галасаваць?

Алена ГУРСКАЯ, выбаршчыца.

Віцебск.

ТОЧКИ НАД "і"

Платить за учебу можно частями

Проректор по финансово-экономическим вопросам частного учреждения образования «БИП – Институт правоведения» **А.А.Захарченко** сообщил редакции о неточности, допущенной в информации, опубликованной 1 сентября, под заголовком «...Але толькі да канца года".

Ее автор Ольга Гриневицкая написала, что оплата обучения в институте производится одним платежом и полностью. В действительности это не так.

Для студентов 2–6-го курсов заочной формы обучения по всем специальностям установлена оплата двумя равными частями: первый этап – в срок до 07.09.2015; второй этап – в срок до 14.01.2016.

Студенты дневной формы обучения производят оплату пять раз в год. Сроки указаны в договорах о подготовке специалиста с высшим образованием на платной основе и дополнительных соглашениях, заключенных со студентами.

На сайте института www.bip-ip.by в разделе «Стоимость обучения» дополнительно выложена вся информация о стоимости и сроках оплаты обучения.

Расставляя точки над «і», редакция одновременно приносит извинения администрации Института правоведения.

РЕЗОНАНС

Кандидаты в президенты обнародовали свои предвыборные программы и сразу попали под шквал критики оппонентов.

Следуя примеру Никиты Хрущева...

Всем советую внимательно прочитать программу кандидата в президенты А.Лукашенко. Она – уникальна.

Начните читать с конца. Там прописана сенсационная идея: «МЫ БУДЕМ ДЕЛАТЬ ВСЕ, ЧТОБЫ ПРИВЕСТИ БЕЛАРУСЬ В ГРУППУ САМЫХ ПЕРЕДОВЫХ СТРАН МИРА – в этом я вижу свою пятую важнейшую задачу».

Ну и как? Это вам не 1000 долларов средней зарплаты в месяц, которые А.Лукашенко обещал пять лет назад на Всенародном собрании. Это почти что заявка Хрущева, что через 20 лет будем жить при коммунизме!

Привести БЕЛАРУСЬ В ГРУППУ САМЫХ ПЕРЕДОВЫХ СТРАН МИРА можно только одним способом: разместить возле населенных пунктов Беларуси российские авиабазы, посадить на российские самолеты всех граждан Беларуси и десантировать нас в самые передовые страны мира.

Примерно таким образом рассуждают властители Кремля и предлагают А.Лукашенко первый конкретный проект: разместить свою базу военных самолетов. Причем Медведев сообщил нам и всему миру, что эта идея была предложена руководителями Беларуси.

В предвыборной программе А.Лукашенко содержится целый блок про независимость:

«...Как первый Президент независимой Беларуси могу твердо обещать вам: наша страна никогда не будет втянута в чужие войны и конфликты. И мы всегда защитим Отечество от любых посягательств. Наши дети, внуки и правнуки будут свободно жить на своей земле. Они сами распорядятся своей судьбой. БЕЛАРУСЬ ВСЕГДА БУДЕТ СВОБОДНОЙ И НЕЗАВИСИМОЙ! В этом я вижу свою первую важнейшую задачу».

И как этот гимн независимости стыкуется с намерением разместить в Беларуси российскую военную авиабазу – ума не приложу. А еще учтите тот факт, что наши солдаты в момент опубликования программы А.Лукашенко «воюют» на учениях в Ленинградской области, в Пскове. А еще на саммите ОДКБ Лукашенко вместе с Путиным планирует повоевать на границе Афганистана и Таджикистана. А там граница – 1500 км!

Попадание в группу передовых стран мира А.Лукашенко планирует в том числе и путем обеспечения «безусловных гарантий прав частной собственности».

Но в Беларуси нет частной собственности на землю! В Кодексе о земле за 2008 год слова о ней есть, но вот вам другие слова, сказанные в 2014 году чиновником администрации А.Лукашенко.

«В ближайшее время вопрос о передаче земли в частную собственность даже не подлежит обсуждению, – заявил прессе заместитель начальника главного экономического управления Администрации президента Петр Казакевич. – Земля по-прежнему останется за государством и в ближайшее время будет сдаваться в аренду до 99 лет».

В программе Лукашенко о частной собственности содержится только приведенная выше одна строка. На практике в нашей стране сплошь и рядом решениями исполкомов изымают частную собственность без суда и следствия!

Ситуация тревожная. Многие предприятия останавливаются. Некоторые госпредприятия, считай, прекратили рассчитываться с частниками, несмотря на выполненные для них работы, а тут – в передовые страны мира!

А прочитайте у Лукашенко про наши долги: *«...сокращение внешнего государственного долга. Мы не должны перекладывать наши долги на будущие поколения»*.

Но кто набрал эти долги? А за счет чего их отдавать? Способ рассчитаться по долгам только один: продавать собственность и землю.

Вот и российская военная авиабаза – способ заработать. Но россияне не лыком шиты. Перед выборами они, на мой взгляд, намерены разместить свою авиабазу не за деньги, денежки, деньжищи, а за политический капитал – признание А.Лукашенко вновь избранным президентом.

Образно говоря, только продав всю нашу землю под российские военные базы, Лукашенко может приблизиться к достижению своей цели ПРИВЕСТИ БЕЛАРУСЬ В ГРУППУ САМЫХ ПЕРЕДОВЫХ СТРАН МИРА. И лишь по одному параметру – количеству оружия на душу населения.

Иногда говорят, что эта программа годится только для того, чтобы бить мух. Я думаю, что опубликованная программа А.Лукашенко – это циничный примитивный способ членов команды А.Лукашенко подставить своего шефа...

Владимир ПОДГОЛ, кандидат философских наук.

Путаница Татьяны Короткевич

Кандидат в президенты Беларуси Татьяна Короткевич представила предвыборную программу «За мирные перемены». Понятное дело, что в объеме около 1600 слов сути, механизмов реформ не раскроешь. Тем не менее набор предложений-деклараций, контекст их изложения, а также то, что не вошло в Программу, позволяет охарактеризовать сей неожиданный субъект белорусской политики. Ничего личного. Это характеристика не человека, а политического субъекта, который действует в рамках заданного сценария.

Первое. Татьяна Короткевич – социалист, сторонник грубого государственного интервенционизма в экономику. Она верит в добродетель заботливого государства, в честность, порядочность, всезнание и всесилие распорядителей чужого (политиков и чиновников).

Второе. Татьяна Короткевич – социалист-утопист, не тронутый знаниями в области экономической науки и истории. Понятие «бесплатно» по отношению к услугам или товарам (образование, медицина) – это повестка дня советской компартии на протяжении многих десятилетий.

Третье. Татьяна Короткевич – популист. «Не повышать пенсионный возраст до нормализации демографической ситуации» – это значит не повышать его в Беларуси еще лет тридцать.

Четвертое. Татьяна Короткевич – за контроль чиновников над производителями товаров и услуг. Она опасна для национального бизнеса и предпринимательства. У нее бизнес должен быть «на службе социальной политики». Она обещает разработать «систему поддержки социально ответственного бизнеса». Критерии поддержки будут разрабатывать сами чиновники, а потом делить деньги налогоплательщиков.

Пятое. Татьяна Короткевич – за сохранение налоговых издевательств над белорусским бизнесом. Она предлагает ввести 5-летний мораторий на законодательные изменения в налоговой системе Беларуси, когда она является основной причиной неконкурентоспособности белорусского бизнеса. Белорусской налоговой системе нужна глубокая реформа.

Шестое. Татьяна Короткевич – консерватор старых опасных теорий и неработающих моделей. Она поддерживает модернизацию «стратегических предприятий» за счет денег налогоплательщиков. Она – за выделение коммерческих «точек роста», то есть за разделение всех коммерческих организаций на важные и неважные, значимые и малозначительные. Опять чиновники, политики и «красные директора» в междусобойчике с назначенными ими экспертами будут решать, сколько, кому и на каких условиях дать чужих денег.

Седьмое. Татьяна Короткевич – любитель бюрократического стиля и отписок. По теме «создание рабочих мест» написать только «конкурентная и инвестиционно привлекательная экономика будет содействовать созданию новых рабочих мест и самозанятости» – это как пожелать больному раком надежды на выздоровление и прописать диету из яблок и мороженого.

Восьмое. Татьяна Короткевич – великая путаница. С одной стороны, она предлагает в экономике выделить приоритеты, стратегически важные и социально ответственные предприятия, сохранить эффективные предприятия, а с другой – создать «равные условия для конкуренции государственных и частных предприятий». Первое «убивает» второе. Досадно, но именно в слове «частный» на сайте кандидата Т.Короткевич допущена ошибка. Она обещает «снижение диктата государства в отношении деятельности предприятий всех форм собственности». То есть снижение, а не ликвидацию диктата? Снижение до какого уровня?

Экономическая программа Татьяны Короткевич – слепок номенклатурных мифов, благих намерений, теоретических абсурдов. В лучшем случае это набор мнений, пожеланий и рекомендаций PRщиков, которые ориентируются на халтуру, халяву и невежество электората, на всевластие распорядителей чужого. В худшем случае – это случайный набор тезисов, выдернутый из программ социалистов-интервенционистов разных стран и народов.

Приход такого человека во власть означает укрепление сторонников государственного интервенционизма, радость номенклатуры, торжество бюрократии и дальнейшую деградацию экономики и национального бизнеса.

Программа для Беларуси, в которой нет ключевого слова «свобода», является декларацией личных амбиций или сценарного образа под данный политический объект. В таком изложении даже программные документы власти представляются более прогрессивными и перспективными. Программа Татьяны Короткевич – это правда распорядителей чужого. Это их голос и их интересы – за счет обыкновенных людей и национального бизнеса.

Ярослав РОМАНЧУК, экономист.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ



Васіль Парфянкоў у Адэскім шпіталі

Навіна аб тым, што былы палітвязень **Васіль ПАРФЯНКОЎ**, які добраахвотнікам пайшоў абараняць украінскую зямлю, быў паранены на Данбасе, прымусіла звязацца з ім, каб распытаць пра абставіны ранення дый задаць пытанні пра ягоны быт ва Украіне.

Званок на ягоны нумар, і... незнаёмы мужчынскі голас запытвае па-ўкраінску:

– *Хто ви є? З ким я говорю?*

– Я Любоў Лунёва, журналіст беларускай газеты "Народная Воля". Хачу паразмаўляць з Васілём Парфянковым.

– *Ви його знаєте? Ким ви йому доводитеся?*

– Так, добра ведаю. Я тэлефаную з Мінска, каб задаць пару пытанняў.

– *Ось воно що! А то ми тут ворожимо, чий це телефон.*

– А вы хто? Я ведаю, што ён зараз у шпіталі. Вы яго сусед?

– *Та ні! Я завідувач реанімації госпіталю в Красноармійську. Його телефон в речах знайдений. Ми його тільки зараз включили і відразу від вас дзвінок. Знаєте, де зараз Парфенков?*

– Ён зараз у Адэсе ў шпіталі.

– *Так він в Одесі? Ми його направили до Дніпропетровська. Значить, звідти його перевели. У нього нічого страшного. Осколком зачепило.*

– Ці далёка вы знаходзіцеся ад лініі агню?

– *42 кілометри.*

– Цяпер, у так званым "рэжыме цішыні", працы паменела?

– *Одного разу було таке, коли жодної людини не доставили. А так в середньому кожен день від одного до п'яти людина поступає поранених. Ви журналістка, ось приїжджайте до нас і все своїми очима побачите, який це режим тиші.*

– Сапраўды, трэба ўзяць і прыехаць да вас. Я пазваніла, каб паразмаўляць са сваім суайчыннікам. Ведаю, што некаторыя нашы беларусы ідуць добраахвотнікамі дапамагаць украінскаму войску. Трымайцеся там, бо калі вы выстаіце, то, можа, нас ваш лёс абміне.

– *Дзякуй...* (Чутно, што ў мужчыны задрыжэў голас.)

– Што з вамі? Вы плачаце?

– *Ми тут дуже вдячні вашим білоруським хлопцям.* (Адчуваецца, што стрымлівацца доктару стала значна цяжэй.)

– Не плачце... Разумею, што вам цяжка. Скажыце, калі ласка, вы нарадзіліся на Данбасе? Колькі вам гадоў? Я раней не чула, каб дактары там калі-небудзь размаўлялі па-ўкраінску.

– *Я приїхав сюди із Львова. Мені 43 роки. Мене звуть Юрій Остопьюк.*

– Я ўяўляю, што вам давялося там пабачыць.

– *Да, різне бувало. Важко все це...*

– Як жа цяпер тэлефон свой Васіль атрымае?

– *Це не проблема. Головне, що ми тепер знаємо, що це саме його телефон. Телефон і речі Парфянкова ми віддамо його дружині.*

Вось такі дыялог атрымаўся...

Што да Васіля Парфянкова, то ён пачуваецца нядрэнна. Паранены быў 13 верасня ў Пясках падчас бою паміж сепаратыстамі і батальёнам АУН. У выніку былі забіты тры баевікі, некалькі байцоў АУН паранены.

Сам Васіль кажа: *«Важныя органы не закранула. Усе мною апекуюцца, прыносяць перадачы. Учора школьнікі прыходзілі. Як у санаторыі. Не ведаю, колькі часу зойме аднаўленне, практычна не рухаюся, бо цяжка, але паціху ўстаю на ногі»*.

Васіль Парфянкоў сярод украінскіх добраахвотнікаў мае пазыўны "Сябра". Ніхто сёння не можа назваць дакладную лічбу, колькі беларусаў ваююць на ўкраінскім баку. Кажуць, што гаворка можа ісці пра некалькі сотняў чалавек. Ёсць нават атрад з адных беларусаў – «Пагоня». Але ёсць і такія, хто ваюе на баку сепаратыстаў. Усе памятаюць, колькі негатыўных водгукаў выклікала інфармацыя пра "барысаўскую снайпершу", якая нават на сваёй старонцы "ВКонтакте" пагражала перабрацца ў Кіеў, каб мець магчымасць страляць па дэпутатах Вярхоўнай Рады. Днямі з'явілася інфармацыя, што Наталля вярнулася ў Беларусь, была арыштавана і асуджана. Але Вярхоўны суд гэтую інфармацыю абверг.

Некалькі беларусаў загінулі ў баях, абараняючы незалежнасць Украіны. Нядаўна хавалі 33-гадовага брэстаўчаніна **Аляксандра ЧАРКАШЫНА** з пазыўным "Тарас", якога 10 жніўня цяжка паранілі ў баі пад Белакаменкай на Данбасе. У тым жа баі загінуў і наш суайчыннік, які меў украінскае грамадзянства, **Віталь ЦЕЛЯЖЭНКА**.

Любоў ЛУНЁВА.

ПЫТАННЕ – АДКАЗ

Не знойдзеш 3,6 мільёна рублёў – будзеш адпрацоўваць гэту суму на прымусовых работах

Як улады будуць паступаць з тымі дармаедамі, у якіх за год не налічыцца і шасці працоўных месяцаў і якія не знойдуць 3,6 мільёна рублёў, каб заплаціць падатак, устаноўлены спецыяльным законам?

Вера ВАКУЛЬЧЫК.

Вырашэнне гэтай праблемы прапісана ў нядаўна прынятай пастанове Савета міністраў. Не маеш грошай – трапляеш пад адміністрацыйны арышт і ў прымусовым парадку адпрацоўваеш гэту суму на розных работах. Сімуляваць не давядзецца – хочаш не хочаш, а восем гадзін у дзень будзеш пры справе. Напрыклад, прыкажуць прыбіраць у дварах – адлучыцца зможаш толькі на абед, які можа цягнуцца ад 20 хвілін да гадзіны. Гэты час, дарэчы, не ўключаецца ў рабочы.

Так што, спадары дармаеды, альбо шукайце 3,6 мільёна рублёў, альбо рыхтуйцеся да прымусовых работ.

СКАНДАЛ

Казакі дасталі шашкі

Кандыдата ў прэзідэнты Мікалая Улаховіча могуць выгнаць з казакоў.

Казацкія атаманы заклікалі галасаваць на прэзідэнцкіх выбарах 11 кастрычніка за Аляксандра Лукашэнку, прыняўшы адпаведную заяву на пашыраным пасяджэнні Рады атаманаў Беларусі. Як высветлілася, яны не вітаюць тое, што атаман Улаховіч вырашыў быць канкурэнтам дзеючаму прэзідэнту на гэтых выбарах.

«Напярэдадні выбараў прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у асобных сродках масавай інфармацыі стала з'яўляцца лжывая інфармацыя аб тым, што казакі прынялі рашэнне вылучыць вярхоўнага атамана ў кандыдаты на пасаду прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, – гаворыцца ў заяве. – *Гэта інфармацыя не адпавядае рэчаіснасці. Казакі Рэспублікі Беларусь на Вялікім коле аднагалосна прынялі рашэнне падтрымаць на выбарах ганаровага вярхоўнага атамана Лукашэнку. Гэтае рашэнне можа камусьці падабацца ці не падабацца, але гэта рашэнне казакоў, і мы будзем бесспярэчна яму падпарадкоўвацца»*.

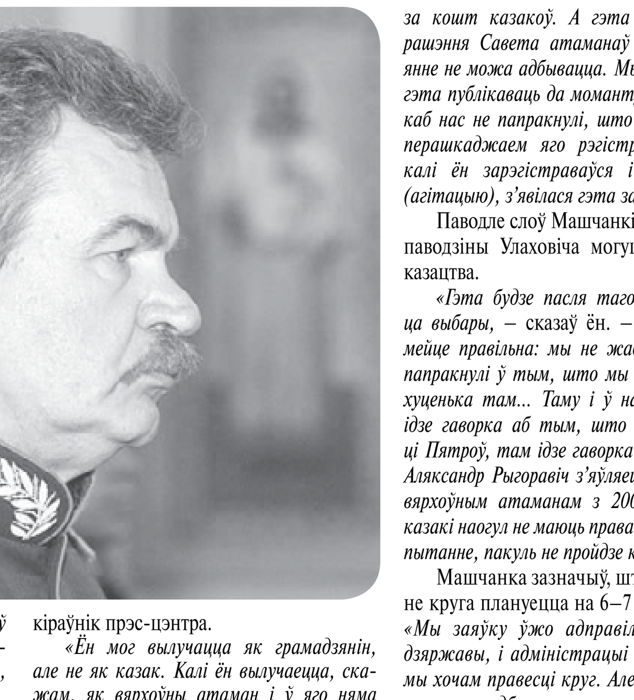
У заяве таксама гаворыцца: *«Мы, казакі, заклікаем усіх грамадзян нашай краіны аб'яднацца і падтрымаць на выбарах Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнку. Спрадвеку казакі Беларусі служылі Айчыне, народу і веры праваслаўнай! Сваім традыцыям мы не здрадзім! Застанемся аддадзенымі салдатамі Радзімы і ўсімі сіламі дапаможам прэзідэнту, вярхоўнаму галоўнакамандуючаму, ганароваму вярхоўнаму атаману Аляксандру Рыгоравічу Лукашэнку захаваць мір і стабільнасць на нашай роднай беларускай зямлі!»*

Як растлумачыў БелаПАН кіраўнік прэс-цэнтра Казацтва Рэспублікі Беларусь палкоўнік Іван Машчанка, прадстаўнікі казацкіх рухаў не падтрымліваюць вылучэнне Мікалая Улаховіча кандыдатам у прэзідэнты: *«Не маглі падтрымаць вылучэнне Улаховіча, таму што для таго, каб атаман балатаваўся і зваўся атаманам, яму неабходна рашэнне кола казакоў ці хаця б пасяджэння Рады атаманаў. Ні тое, ні другое зроблена не было. Людзей проста ўвялі ў зман, што вярхоўны атаман ідзе на выбары»*.

Ён адзначыў, што ў 1996 годзе адбылося аб'яднальнае кола казацкіх рухаў і было створана Усебеларускае аб'яднанае казацтва (у яго ўваходзіць і ўзначаленае Улаховічам Беларускае казацтва). Кіраўніком Усебеларускага аб'яднанага казацтва і вярхоўным атаманам Беларусі з'яўляецца генерал Мікалай Ярковіч.

«Мы хацелі б, каб людзі ведалі, што Аляксандр Рыгоравіч (Лукашэнка) з'яўляецца ганаровым Вярхоўным атаманам, і казакі Беларусі на Вялікім коле ўсіх казакоў з прысутнасцю таго самага Улаховіча прынялі рашэнне, што будуць падтрымліваць дзейнага прэзідэнта», – падкрэсліў Машчанка.

Паводле яго слоў, Вялікае кола Усебеларускага аб'яднанага казацтва праводзіцца раз на пяць гадоў. Апошні раз яно збіралася 11 лістапада 2013 года. *«Мы збіралі кола непасрэдна для таго, каб прыняць рашэнне па выбарах,* – сказаў Машчанка. – *І цяпер, калі стала пытанне аб тым, што ён (Улаховіч) даў інтэрв'ю як вярхоўны атаман, прайшоў разбор. Прыехалі да бацюшкі, які акармляе непасрэдна гэта Беларускае казацтва, удакладнілі ў яго, ці было ў іх кола»*.



Машчанка зазначыў, што, паводле слоў гэтага святара, кола было тры месяцы таму і на ім прынялі рашэнне таксама падтрымаць Лукашэнку. Іншых рашэнняў не было, таму Улаховіч уводзіць людзей у зман сцвярджэннямі, што з'яўляецца вярхоўным атаманам казакоў, заявіў кіраўнік прэс-цэнтра.

«Ён мог вылучацца як грамадзянін, але не як казак. Калі ён вылучаецца, скажам, як вярхоўны атаман і ў яго няма падтрымкі ад казакоў, ён павінен напісаць заяву, скласці паўнамоцтвы, як гэта робяць кіраўнікі дзяржавы падчас перадвыбарнай кампаніі, – растлумачыў Машчанка. – *А тут, разумееце, дзяржава нас пачала біць за тое, што ён пачаў даваць інтэрв'ю і ў гэтых інтэрв'ю пісаць, што ён фінансуецца за кошт казакоў. А гэта не так. Без рашэння Савета атаманаў ніводнае дзеянне не можа адбывацца. Мы не хацелі ўсё гэта публікаваць да моманту рэгістрацыі, каб нас не папракнулі, што мы нібы там перашкаджаем яго рэгістрацыі. Цяпер, калі ён зарэгістраваўся і пачаў весці (агітацыю), з'явілася гэта заява»*.

Паводле слоў Машчанкі, за падобныя паводзіны Улаховіча могуць выгнаць з казацтва.

«Гэта будзе пасля таго, як адбудуцца выбары, – сказаў ён. – *Вы ж зразумейце правільна: мы не жадаем, каб нас папракнулі ў тым, што мы гэтыя дзеянні хуценька там... Таму і ў нашай заяве не ідзе гаворка аб тым, што там Улаховіч ці Пятроў, там ідзе гаворка аб тым, што Аляксандр Рыгоравіч з'яўляецца ганаровым вярхоўным атаманам з 2008 года. Таму казакі наогул не маюць права ўзнімаць гэта пытанне, пакуль не пройдзе круг»*.

Машчанка зазначыў, што правядзенне круга плануецца на 6–7 кастрычніка. *«Мы заяўку ўжо адправілі і кіраўніку дзяржавы, і адміністрацыі аб тым, што мы хочам правесці круг. Але, вы ж ведаеце, можа адбыцца так, што нам проста скажуць, што не трэба цяпер узнімаць гэты вялікі шум, каб выгнаць яго перад самымі выбарамі, а правядзём яго крыху пазней. Таму гэта не ад нас залежыць»,* – сказаў ён.

Алена НОВІКАВА.

МУДРЫЯ СЛОВЫ

“Ніколі столькі не хлусяць, як у час вайны, пасля палявання і перад выбарамі”.



Ота фон БІСМАРК.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

А мы за стужку «здымаем стружку»…

У Магілёве аштрафавалі ўладальніка аўтамабіля, на шкле якога было напісана "Севастопаль–Данецк–Луганск–Адэса" і наклеена шырокая георгіеўская стужка.

"Мы – народ!
І нас – мільёны!
Суверэнная дзяржава!
Нам ніхто свае законы
Дыктаваць не мае права!" –
Так даводзяць нам улады,
Пераконваюць газеты.
Словам тым усе мы рады,
Даспадобы людзям гэта.
Прыклад ёсць напагатове:
Легкавік імчаўся птушкай
Па вірлівым Магілёве,
Ён – з георгіеўскай стужкай.
То не нашая пазнака,
А суседняе дзяржавы.
Беларускім разявакам
Не патрэбна гэткай явы.
Абнахабіўся кіроўца...
Потым і міліцыянты,
Мовіць так, сказалі слоўца,
"Узялі яго за транты".
Стужку скінуць папрасілі
І наклалі штраф адразу.
* * *
І даём дазвол Расіі
Размясціць авіябазу...

Мецьмем усяго даволі, а не толькі звыклай солі

"Я проста не веру, што ў нас няма вялікіх аб'ёмаў нафты", – сказаў Аляксандр Лукашэнка міністру прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. Не прайшло і месяца, як міністр далажыў прэзідэнту: знайшлі такое радовішча!

Ну гэтак крыўдна – аж да слёз,
Пытанне носіцца ў паветры:
Чаму адной краіне лёс
Багатыя падкінуў нетры,
Другой жа ён не даў ані,
Ніякіх выкапняў запасу,
І толькі глыбы-камяні
Вылазяць з глебы час ад часу?
Няўжо наш беларускі край
Так прагнявіў калісьці Бога,
Што колькі нетры ні капай,
Амаль не знойдзеш анічога?
"У нас цудоўнейшы народ, –
Падумаў Бацька. –
Быць не можа,
Каб быў на выкапні няўрод,
Каб абдзяліў багаццем Божа".
Пазваў міністра ў кабінет
І папракнуў:
– Зусім зачах ты
І не выказваеш імпэт.
Той нафты шмат
у нас пад глебай.
Дык пашукай яе ўсур'ёз,
Пашастай пад зямлёй як трэба!
Калі не знойдзеш столькі слёз,
Дык доля горкая ў міністра...
Адразу ж да буравікоў
Пабег ён з кабінета быстра.
Праз месяц далажыў:
– Знайшлі!
У нашых нетрах нафты – мора!
Яе смактацьмем з-пад зямлі
І жыцьмем мы – не ведаць гора.
У Бацькі радасны настрой:
– Паставіў правільна задачу!
Бывае ўвогуле парой,
Што скрозь зямлю,
здаецца, бачу.
Ва ўсім павінны верыць мне!
Але мінула эйфарыя,
Бо нафта зараз не ў цане,
Яна расходы не пакрые.
Выходзіць, высілак пусты...
І, каб рашыць праблемы разам,
Патрэбны прыіск залаты
Або радовішча алмазаў.
* * *
Падказваюць мае глузды,
Што з нафтай выйшла
вельмі хвацка –
Яна знайшлася сапраўды!
Няхай яна прадказана Бацькам
Прагнозы вызнае парой,
І, акрамя звыклай солі,
Усё мы знойдзем пад зямлёй,
І мецьмем усяго даволі!

ПЫТАННЕ–АДКАЗ

Ці адпавядае закону склад суда?

"Сутнасць справы. 14 жніўня 2000 г. Беларускі ваенны суд (БВС) асудзіў мяне на пажыццёвае зняволенне. Я звяртаўся ў Вярхоўны суд і Генеральную пракуратуру са скаргамі, у якіх указваў на неадпаведнасць закону складу суда. У іх у якасці народных засядацеляў бралі ўдзел асобы маладзей за 25 год. Але адусюль быў адзіны адказ: "Во Временном положении... в частности, предусмотрено, что народными заседателями могут быть граждане Республики Беларусь, достигшие 25 лет, а народными заседателями военных судов – граждане Республики Беларусь, состоящие на действительной военной службе, без указания о возрасте". На мой погляд, патрабаванні закона павінны быць для ўсіх аднолькавыя, бо і ваенныя суды ўваходзяць у сістэму агульных судоў. Я неаднаразова пісаў у дзяржаўныя органы, але не толькі не дачакаўся адказу па прыстасаванні БВС, але нават аргументаванага адказу. Таму і звяртаюся да Вас з надзеяй на дапамогу."

Аляксей ЛІННІК, г.Глыбокае.

Склад суда быў двойчы незаконны

Аўтар ліста закрануў складаную праблему ў гісторыі беларускай Фемiды. Справа ў тым, што ў той перыяд, калі быў асуджаны А.Ліннік, дзейнічаў Закон "Аб судаўладкаванні і статусе суддзяў у Рэспубліцы Беларусь" ад 13 студзеня 1995 года (са змяненнямі і дапаўненнямі). Ён, як відаць, наогул не згадваў пра народных засядацеляў, паколькі прадугледжваў новы склад судоў, у тым ліку з удзелам прысяжных засядацеляў.

Аднак кіраўніцтва Міністэрства юстыцыі і Вярхоўнага суда выступіла супраць увядзення такога суда і ў абход Закона прапіхнула праз Вярхоўны Савет 13-га склікання Часовае палажэнне аб парадку выбрання народных засядацеляў (гл.: Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 7 чэрвеня 1996 // «Ведамасці Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь». – 1996, №21, арт.386). Гэта палажэнне ўжывалася да ўступлення ў сілу прэзідэнцкага дэкрэта №18 ад 16 чэрвеня 2001 г. "Аб зацвярджэнні Палажэння аб народных засядацелях".

Насуперак нормам Канстытуцыі (ч.3 арт.109) і Закона "Аб судаўладкаванні і статусе суддзяў" ад 1995 г. (арт.8) Часовае палажэнне ўсталявала, што разгляд крымінальных спраў ажыццяўляецца з удзелам народных засядацеляў.

Пытанне аб законнасці парадку фарміравання складу народных засядацеляў разглядаў Канстытуцыйны суд. У рашэнні ад 17 красавіка 2001 года ён прызнаў, што гэты парадак павінен рэгулявацца не ў пастанове Вярхоўнага Савета, а ў законе. (Гэта «пажаданне» Канстытуцыйнага суда было ўлічана пры прыняцці ў 2006 годзе Кодэкса аб судаўладкаванні і статусе суддзяў у Рэспубліцы Беларусь. – Аўт.)

З вышэйсказанага вынікае, што пасля прыняцця так званага Часовага палажэння склад судоў у Беларусі з 1995 года быў, па сутнасці, незаконны, паколькі суды ўступілі ў супярэчнасць з нормамі Канстытуцыі і Закона "Аб судаўладкаванні і статусе суддзяў".

Што тычыцца выпадку А.Лінніка, то склад суда быў двойчы незаконны, бо паводле Часовага палажэння ў якасці народных засядацеляў у ваенных судах павінны былі ўдзельнічаць вайскоўцы, якія дасягнулі 25 год (гэта быў асноўны крытэрый для адбору народных засядацеляў). Як вынік, крымінальная справа ў дачыненні да А.Лінніка павінна быць перагледжана новым (законным) складам суда.

У заключэнне хачу падкрэсліць: мы маем справу не толькі з асобным выпадкам, а з глабальнай праблемай. З падачы некаторых службовых асоб Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь 13-га склікання дапусціў сур'ёзнае парушэнне Закона "Аб судаўладкаванні і статусе суддзяў" ад 1995 года. Замест суда ў складзе трох прафесійных суддзяў ці з удзелам прысяжных засядацеляў крымінальныя справы разглядаліся з удзелам народных засядацеляў. Таму законнасць прысудаў па гэтых справах павінна быць пастаўлена пад сумнеў. Магчыма, што гэта падстава для перагляду спраў па скаргах асуджаных або іх блізкіх сваякоў.

Міхаіл ПАСТУХОЎ, доктар юрыдычных навук, прафесар, заслужаны юрыст Рэспублікі Беларусь.

ДИСКУССИЯ

Без свободы и гласности полной правды не бывает



Прочитав «особое мнение» И.Огородника под заголовком «Правда должна быть полной» («НВ», 31 июля 2015 г.), не смог удержаться от изложения своей точки зрения, так как речь идет о публикации профессора И.Данилова «Полуправда – не правда!» («НВ», 12 мая 2015 г.).

Названную статью И.Данилова считаю глубоко аргументированной, основанной на конкретных исторических и его личных наблюдениях как человека, прошедшего страшную войну и участвовавшего в ней в качестве партизана-разведчика.

Правдиво показывая начало войны, раскрывая истинную цель советско-германского договора о ненападении, заключенного в августе 1939 года, сокрытия дополнительного секретного протокола к Пакту о ненападении между Германией и СССР, предусматривавшего раздел сфер влияния между сторонами в Восточной Европе, автор отразил трагедию Польского государства, коснулся и попытки сокрытия расстрела органами НКВД в Катынском лесу польских офицеров.

До сих пор помню, как после войны в один из воскресных дней собравшиеся во дворе пожилые сельчане позвали меня, девятилетнего мальчика, умевшего хорошо читать, и попросили прочесть им вслух принесенную из Пинска газету, в которой на всю широкую полосу описывалось, как в Катынском лесу немецко-фашистские захватчики расстреляли польских пленных офицеров. Нам, западным белорусам, небезразлична была судьба поляков, тем более что Западная Беларусь находилась до сентября 1939 года под Польшей и многие односельчане служили в польском войске, дети учились в польских школах.

После воссоединения Западной Беларуси с Восточной воспитание детей в школах проходило в духе критики польского буржуазного режима, ненависти к нему. Правдивая информация о событиях в мире, в том числе о советско-польских отношениях, была недоступна. В учебниках по истории, которые мы изучали в школе, а затем в средних специальных и высших учебных заведениях, о советско-польской войне, фактах военных поражений Красной Армии, массовых пленениях ничего не говорилось. Восхвалялись непогрешимость нашего руководства, непобедимость Красной Армии, таланты военачальников. О сокрушительных победах конной армии над белополяками рассказывалось в песне:

«На Дону и в Замостье
Тлеют белые кости,
Над костями
шумят ветерки.
Помнят псы-атаманы,
Помнят польские паны
Конармейские наши клинки».

Лишь после прихода горбачевской гласности стали появляться публикации, вскрывающие правду о войне, а с 1990 года, когда по распоряжению М.С.Горбачева были переданы президенту Польши В.Ярузельскому копии списков польских военнопленных и некоторые другие документы, всплыла правда о Катынской трагедии. Установлено, что расстрел около 25.000 польских офицеров был проведен весной 1940 года на основании записки наркома внутренних дел СССР Л.Берии Генеральному секретарю ВКП(б) Сталину от 5 марта 1940 г. и вынесенного в тот же день постановления Политбюро ЦК ВКП(б), утвердившего предложение Берии о расстреле. Мотив расправы – все узники являются заклятыми врагами советской власти и преисполнены ненависти к советскому строю.

Вопиющий факт, когда по решению высшего органа партийно-государственной власти при грубом попрании норм международного права без следственного и судебного разбирательства расстреляли десятки тысяч невинных человек. Среди казненных большинство офицеры запаса: журналисты, врачи, адвокаты, преподаватели вузов, священники (капелланы). Они были интернированы в лагеря, и их нельзя было рассматривать как военнопленных, тем более что Польша не находилась тогда в состоянии войны с СССР и никакой опасности для СССР они не представляли. Впоследствии, после нападения Германии на СССР, созданный в Польше Союз патриотов начал из оставшихся в живых бывших польских военнослужащих на добровольной основе формировать дивизию имени Тадеуша Костюшко. Ее командир З.Берлинг обратился к представителю НКВД с просьбой представить ему офицеров, находившихся в лагерях. К сожалению, последних уже не было в живых.

Ложь, которую сталинское руководство пыталось прикрыть «выводами» созданной в 1943 году специальной комиссии по расследованию убийства, которую возглавил генерал-полковник медицинской службы Н.Н.Бурденко, якобы нашедшей в расстрелах «немецкий почерк», потерпела фиаско.

Уничтожая цвет польской нации, Сталин стремился разрушить основу, на которой могло возродиться Польское государство, уничтожить ее культуру и лучший человеческий потенциал.

Иногда интерпретируется, что расстрел польских офицеров – это проявление мести Сталина полякам за сокрушительное поражение Красной Армии в польско-советской войне 1920 года под Варшавой.

О истинных причинах «чуда на Висле» известно, и ее списывать со счетов нельзя. Скорее всего способствовало возникновению в сознании вождя и его ближайшего окружения ощущение безнаказанности за все предыдущие деяния, уверенность, что никто не потребует за них ответа. Да и месть настигла не тех поляков, которые 20 лет тому назад нанесли поражение Красной Армии, членом Реввоенсовета которой был Сталин. Тех было немного, и с ними расправились отдельно.

Не отрицая страшного преступления сталинского режима, И.Огородник в «Народной Воле» пишет, что после провального похода Тухачевского на Варшаву «сотни тысяч красноармейцев попали в плен. Очень многие из них были уничтожены или умерли голодной смертью». И задает вопрос: «Почему историки эти факты преступлений не исследуют, замалчивают?»

Нельзя не согласиться, что в истории советско-польских отношений война 1920 года оставила большой след. Она носила ярко выраженный характер и действительно унесла много жизней военнопленных и мирного населения.

Вошедшая в 1792 году в состав Российской империи и возродившаяся из пепла после революции 1917 года Польша обрела в 1918 году свою независимость и претендовала на расширение своих земель, а в большевистской Советской России витала ленинско-троцкистская идея мировой революции. В период с 1918 по 1920 год Польша стояла на пути вовлечения в революцию всей Восточной Европы, включая прежде всего Германию, а затем и другие страны с помощью созданных компартий (Чехословакию, Венгрию, Румынию и др.). На втором конгрессе Коминтерна 19 июля 1920 г. было оглашено воззвание к трудящимся мира о поддержке Красной Армии в ее борьбе с Польшей и за советизацию Европы.

Большевистским руководством и лично В.И.Лениным основное внимание уделялось Западному фронту, призванному нанести главный удар по направлению Варшава–Берлин. Успех казался предсказуемым, тем более что до января 1920 года была разгромлена и отброшена в Сибирь армия Колчака, на юге была одержана победа над Деникиным. Оставалось только сокрушить войска Врангеля в Крыму, где военные операции осуществлялись под руководством Фрунзе.

Для обеспечения успеха в войне против Польши на основе Юго-Западного фронта был создан Юго-Западный фронт, который возглавлял Тухачевский, ответственный для нанесения удара в направлении Варшавы с юга. С Кавказского фронта была переброшена на Юго-Западный фронт 1-я Конная армия под командованием С.Буденного, а на Западный фронт – 3-й Конный корпус Г.Гая.

Таким образом Красная Армия сосредоточила против поляков большие силы, противостояние не менее организованной польской армии, которой командовал Верховный главнокомандующий Ю.Пилсудский.

Боевые действия проходили в жестоких схватках с переменным успехом. Серьезные удары поляков были нанесены в ходе Новоград-Волынской, Ровенской и других операций, а также на подступах к Львову. В ходе польско-советской войны в плен попадали многие. Точных данных о пленных на сегодняшний день нет. Приводятся разные сведения. В биографических данных о командире 3-го Конного корпуса Г.Гая значится, что одним этим корпусом за время наступательных рейдов было пленено 30.000 польских солдат и офицеров. Исследователи войны приводят факты жестокого обращения некоторых воюющих командиров с пленными. К Гаагской конвенции 1907 года, призывающей к гуманному отношению к военнопленным, Советская Россия не присоединилась.

Тяжелой была судьба и попавших в плен в походе на Варшаву красноармейцев. Изможденная войной Польша, экономически слабая и нуждавшаяся в поддержке Запада, не могла обеспечить нормальное бытовое обеспечение и содержание столь большого количества военнопленных.

Вспышки болезней (тифа, холеры, дизентерии) уносили жизни многих пленных. В разных источниках приводятся разные цифры, сколько красноармейцев умерло в лагерях. Сведений об умышленном умерщвлении пленных нет.

В марте 1921 года началась массовая отправка пленных красноармейцев из польских лагерей в Россию и в Украину, и в течение года все пленные были вывезены. Соответственно, из России были возвращены многие пленные поляки и беженцы в Польшу.

Ошибочность попытки разгромить Польшу и помочь польскому пролетариату советизировать ее не скрывал и В.И.Ленин, видя в этом вину самих большевиков.

Нельзя утверждать, что историки не исследуют факты, связанные с советско-польской войной, судьбой пленных. Имеется большое количество исследовательских работ как в Польше, так и у нас, а также в других странах. С открытием архивов поле исследовательской деятельности расширилось. Крупным исследованием является работа А.Е.Тараса «Анатомия ненависти. Русско-польские конфликты в XVIII–XX веках», написанная по материалам более чем 120 научных разработок белорусских, польских и российских историков. Издан ряд монографий, сборников документов и статей по этой теме. Польский кинорежиссер А.Вайда снял фильм «Катынь».

Однако еще не все секретные материалы, хранящиеся в архивах, доступны исследователям. Но историю нельзя скрывать. Она должна основываться только на правде. А правды без свободы и гласности не бывает. К сожалению, у нас еще есть проблемы и со свободой, и с гласностью.

Ныне Польша является самостоятельным демократическим европейским государством, обладающим сильной экономикой и богатой культурой. Поляки чтят своих соотечественников, обеспечивших им эту самостоятельность. Отношения между Беларусью и этой добрососедней страной должны строиться и развиваться на взаимном уважении и доверии, твердом соблюдении исторической правды.

Григорий Григорьевич МОРОЗ, кандидат юридических наук. *Минск.*

ШЧЫРА

Скрыўленая логіка

Паважаная, шаноўная "Народная Воля"!

Вялікі дзякуй, што ты была і застаешся найлепшай сяброўкай усіх, хто хоча выказаць свае пякучыя турботы і хваляванні.

Адно з самых-самых, асабліва з пачаткам верасня: ну чаму, чаму нашы дзеткі не могуць вучыцца на роднай мове? Маю на ўвазе не толькі нашу сям'ю, дзе шануюць і любяць усё беларускае, а і многія іншыя, у якіх гарыць жаданне чуць беларускае слова ў нашых навучальных установах. Каб яно паўсюдна панавала і натхняла вучняў авалодваць разам з ім і іншымі мовамі народаў свету. У тым ліку кітайскай, англійскай, іспанскай і г.д. Але найперш – сваёй, радзімнай. Ну, а рускую мы ўсе добра ведаем і не адкідваем яе.

Толькі бяда, што ў Беларусі паўсюль – амаль спрэс яна адна. Якая ж мы тады Беларусь? Хоць назву краіны змяняй, бо ў наш час яна, гэтая назва, навідавоку губляе і сэнс, і глебу...

Вось адчынілі, прыкладам, у сталіцы новую школу – прыгожую, сучасную, з усімі ўмовамі для паспяховага навучання. А ні кіраўнік дзяржавы, ні міністр адукацыі, ні іншыя саноўнікі, віншуючы дзяцей і настаўнікаў, слоўца па-беларуску не мовілі. Выходзіць, існуе нейкая асобная ад здаровага сэнсу "логіка", бо і гэтая школа – рускамоўная. Але "логіка" тая – скрыўленая, яна не працуе на інтарэсы дзяржавы, на карысць духоўнага, а значыць, патрыятычнага выхавання нашых маладзёнаў.

Яны ж усё бачаць і многае ўжо разумеюць. Нямала такіх, хто па-добраму зайздросціць усім краінам, дзе нацыянальная мова – на п'едэстале гонару, а не ў глухім запечку. І такія – усе, акрамя толькі нас. Якое прыкрае выключэнне ў сусвеце – стаўленне да мовы тытульнай нацыі ў Беларусі...

Дзякуй яшчэ раз, любая газета, што ты заўсёды з намі, адкрываеш людзям вочы на ўсё, што робіцца ў краіне і паслядоўна змагаешся за тое, каб наша цудоўнае слова жыло і квітнела на сваёй Радзіме.

С.К.БУРАК і ўся наша сям'я. *Мінск.*

КРИК ДУШИ

Когда и почему?

Тревожные мысли, раздумья, обеспокоенность заставили обратиться к Вам, дорогая редакция.

Родилась я в деревне Октябрево Кормянского района. Родители, как и многие односельчане, получали нищенскую зарплату. От безысходности пили. Их лишили родительских прав. Меня удочерила приемная семья. Закончив 9 классов, поступила в Жлобинский профессионально-технический колледж. Получила специальность "повар, овощевод". По распределению возвратилась в Корму. Настроение было хорошее. Должна была получить рабочее место по избранной специальности, но мне его не дали. Пришлось походить по разным инстанциям. Наконец нашли мне работу в детском садике. А вот с жильем – полнейший завал. Хотя мне, сироте, обязаны были предоставить жилое помещение социального пользования. Обратилась в исполком. Мне ответили, что по состоянию на 1 мая 2015 года детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, на учете в райисполкоме состоит 112 человек. В настоящее время незаселенного социального жилья в наличии нет. И ничего не строится.

Поставили в очередь, и председатель исполкома А.А.Ясонов предложил обжаловать ответ в ЖКХ Гомельской области. Люди говорят, что туда бесполезно жаловаться. Чиновники списывают один у другого ответы, строчат отписки. Реально обеспечить конституционно гарантированное право государство не в силах. Ответ один: «Нет рабочих мест, нет денег на строительство жилья, нет жилья. Ждите». А сколько ждать?

Хочется задать через газету свои вопросы А.Г.Лукашенко, который 21 год руководит нашим государством. Почему в Беларуси низкие зарплаты? Почему нет рабочих мест? Почему дорогие продукты? Почему белорусы спиваются? Почему в сравнительно небольшом Кормянском районе 112 детей-сирот? Когда, я сирота, получу гарантированное Конституцией жилье?

С уважением –

Анна МИРОНЕНКО. *г.п.Корма.*

МНЕНИЕ НЕРАВНОДУШНОГО ЧЕЛОВЕКА

Банкрот за банкротом

Из печати узнал, что банкротом объявили Витебский камвольный комбинат. А сколько других крупных предприятий в последние годы постигла такая участь!

Возьмем Речицкий район. Оказывается, что у нас закрыто уже более 20 предприятий. Раньше оставшиеся без работы люди спасались в России, но теперь и там сложная обстановка.

Что же у нас, в Речице, закрыто? Может, отжившие производства? Да нет! Завод «Ритм» был построен по последним технологиям в 1984 году. Перестали существовать два маслозавода, в том числе тот, который был модернизирован. Переброска молока на большие расстояния, конечно, не удешевит продукцию.

Пивзавод продан частному предприятию в Бобруйск и «вырезан». Закрыты предприятия с востребованной продукцией – керамико-трубный и кирпичный.

У меня душа болит из-за того, что не стало в Речице и гидролизного завода. Будучи уже на пенсии, я получил предложение поработать инженером по лесоразработкам на гидролизном заводе. Дело новое и для завода (раньше лесоматериал завод покупал у лесхозов в готовом виде), и для меня. Пришлось помозговать. Директор завода Виктор Ваакс был человеком опытным и разумным. На смену ему пришел тоже опытный управленец, и дела шли нормально. Потом поставили случайного человека, что и привело к закрытию некогда ведущего предприятия.

Нет, в советские времена так легко не закрывали предприятия. Искали пути, как их спасти, а не сделать банкротами. После развала СССР мне предложили стать директором. На следующий день после вступления в должность я уже был в Украине – искал сырье. Должен отметить, что мне достался сложный, но работящий коллектив, особенно – водительский состав. Ведь, чтобы обеспечить работу производства, нужно было найти сырье и доставить его из Украины и других отдаленных регионов на старсньких «зилах». И мы обеспечили бесперебойную работу цехов. В итоге вышли на нормальную зарплату, потом – на 13-ю и 14-ю.

А что сейчас? Где-то в верхах додумались, что должны сами заниматься возделыванием долгунца. А земли-то у них нет. Поэтому нынче Речицкий льнозавод вынужден был посеять 300 гектаров льна в... Буда-Кошелевском районе, хотя там есть свой завод. В своем районе не нашлось полей.

Будучи в командировке в Бельгии, я увидел «дедовский» усовершенствованный метод работы со льном. Там все просто: хозяин земли, соблюдая полную технологию, выращивает лен, продает льнозаводу зрелые посевы на корню. Естественно, в итоге каждый хозяин хочет иметь свою прибыль без всякого обмана при сдаче-приемке. В результате бельгийцы, благодаря такой системе работы, имеют выход волокна до 70%. А у нас если выйдут на 30%, то уже очень хорошо. И это при том, что для Беларуси льноотрасль очень выгодна как валютообразующая.

Что хорошего получилось от объединения Речицкого и Кормянского льнозаводов? Я не знаю, что на Кормянском улучшилось, но на нашем, Речицком, стало только хуже – банку краски купить не могут, не говоря уже о материальном стимулировании членов коллектива. Благодаря такому вниманию к льнозаводу, он практически не обеспечен сырьем и стоит вторично на грани закрытия, а ответственность никто не несет.

И еще пример. Мне недавно для дачи понадобилась одна доска. Обратился в лесхоз, как делал раньше, но там, оказывается, ни пилорамы, ни столярного цеха уже нет. Почему?

Ладно, подумал, есть еще РСУ. Но не тут-то было! Раньше я каждое утро шел мимо этого предприятия на работу и радовался: там жизнь кипела. И льнозавод в свое время воспользовался услугами РСУ на строительных работах, при замене устаревшей столярки. Что сейчас? Доски заказать, как и в лесхозе, нельзя. РСУ закрыто! Примерно 140 человек уволены, столярный цех демонтирован, в том числе пилорама. Куда все делось и кто будет оказывать услуги населению, не известно... Территория, производственные помещения, контора отданы под частный бизнес, в том числе под магазин...

Не меньше вопросов вызывает и работа сельскохозяйственных коллективов. Можете представить, только три хозяйства района в состоянии своевременно рассчитываться за потребляемую электроэнергию. Читатель может справедливо задать вопрос: а где же власть? Вот и я задаю этот же вопрос: а где же власть?

В.ШЕИН, пенсионер. *г.Речица.*

«ГОРЯЧИЕ ТОЧКИ»

Сирия заявила о возможном обращении к России с просьбой ввести войска



Министр иностранных дел Сирии Валид аль-Муаллем предупредил, что Дамаск в случае необходимости может обратиться к Москве с просьбой ввести войска. С таким заявлением министр выступил по государственному телевидению. Он заверил, что на сегодняшний день российские военные не принимают участия в боевых действиях в Сирии.

В Сирии официально находятся российские инструкторы, которые занимаются подготовкой сирийских военных в рамках контрактов на поставку оружия в эту страну.

Заместитель начальника Генштаба Вооруженных сил России Николай Богдановский заявил, что в Сирии может быть создана база российских военно-воздушных сил. «На сегодняшний день таких планов нет, но всякое может быть», – предупредил Богдановский.

Американская частная разведывательно-аналитическая компания Stratfor опубликовала спутниковые снимки, которые свидетельствуют об активном строительстве в аэропорту Латакии. Агентство Reuters сообщило со ссылкой на анонимные источники, что в аэропорту заняли позиции российские танки и артиллерия.

Источник, близкий к Министерству обороны РФ, рассказал газете «Ведомости», что на аэродроме в Латакии, а также в пункте материально-технического обеспечения флота в Тартусе проводятся ремонтные работы. Они необходимы для обеспечения поставок в Сирию гуманитарной помощи и оружия.

Эксперты высказывают опасение, что Россия может завязнуть в Сирии так же, как некогда Советский Союз завяз в Афганистане. Там тоже все начиналось с небольшого контингента и планов ни во что не вмешиваться.



ЛИКБЕЗ

Гражданская война в Сирии идет уже больше четырех лет и в ближайшее время вряд ли закончится: в этой ближневосточной стране столкнулись интересы не только местных властей и оппозиции, но и мировых держав. Россия поддерживает режим Башара Асада, США – его противников, а «Исламское государство» (признано в РФ экстремистским и запрещено), воспользовавшись неразберихой, воюет против всех, захватывая в Сирии один город за другим и разрушая исторические памятники. Сирия постоянно на слуху, но так давно, что многие уже забыли, с чего все началось и в чем причина конфликта.

Сирия – это где?

Сирия – большое государство на Ближнем Востоке, в котором в 2013 году жило более 22 миллионов человек. Она граничит с Турцией на севере, с Ираком на востоке, с Ливаном и Израилем на юго-западе, с Иорданией на юге. У Сирии есть выход к Средиземному морю.

Не надо думать, что Сирия – это далеко от «цивилизованного мира». От Сирии до Кипра по воде – чуть больше ста километров. До границы с Россией – столько же, сколько от Москвы до Петербурга.

Кто там против кого воюет?

Есть три основные силы: правительственные войска Башара Асада, вооруженная оппозиция и силы «Исламского государства». Каждая из сторон хотела бы сломить две другие. Оппозиции помогают США, правительственным войскам Асада – Россия. Часть территории Сирии контролируется «Фронтом Ан-Нусра» (террористами «Аль-Каеды») и курдами, этническим меньшинством на севере страны. Карту расположения всех сил конфликта можно посмотреть тут.

Если совсем коротко, то в Сирии воюют все против всех. Это настоящая гражданская война со своими «белыми», «красными», «махновцами», разрозненными шайками бандитов и так далее. США и Россия в сирийском конфликте поддерживают разные стороны, но сравнение с войнами «холодной войны» (в Корее и Вьетнаме) некорректно.

Почему НАТО не вмешается и не атакует «Исламское государство»?

НАТО несколько раз вмешивалось в гражданские войны в других странах, причем неудачно: например, альянс наносил в 2011 году авиаудары по Ливии, но война там продолжается до сих пор. В Сирии ситуация еще запутаннее: даже победа над одной из сторон не приведет к тому, что война закончится.

Террористы захватили города с населением в сотни тысяч человек; авиаудары – это гарантированные жертвы среди мирных сирийцев. Нужна наземная операция, но наземная операция – это бешеные деньги, неизбежные жертвы и удар по репутации, особенно если она затянется на годы.

Чем плох Башар Асад?

Пришедший к власти в 2000 году после смерти своего отца Башар Асад пообещал демократические и экономические реформы, но все они были свернуты через год. Внешнеполитическая позиция Сирии – антиизраильская и антиамериканская – при Башаре Асаде не изменилась. В 2011 году во время протестов он решил применить силу против митингующих, которых называл «вооруженными криминальными группировками», в некоторых районах специально отключали воду и электричество. С этого началась гражданская война в Сирии. Также Башара Асада обвиняют в неформальном сотрудничестве с «Исламским государством» – для него ИГ, возможно, меньший враг, чем оппозиция.

Башар Асад применил силу против населения собственной страны ради того, чтобы остаться у власти, – этого достаточно, чтобы считать его таким же воплощением зла, как Муаммар Каддафи, Саддам Хусейн или Ким Чен Ын.

Оппозиция – это кто?

Оппозицию Башару Асаду составляют Сирийский национальный совет, Национальная коалиция сирийских революционных и оппозиционных сил, Исламский фронт, Свободная армия Сирии и другие политические и военные объединения. У них очень разное мировоззрение, иногда между ними случаются стычки.



Не надо думать, что оппозиция – это какие-то благородные ребята, которые противостоят Асаду во имя демократии. Так, может, и было поначалу, но многих убили, другие покинули страну, третьи ожесточились и радикализировались. Как и правительственные войска, оппозиция теряет территории под натиском джихадистов.

Что Россия забыла в Сирии?

Сирия – один из давних партнеров России на Ближнем Востоке и отличный рынок сбыта. Танки, БТРы, противотанковые ракетные комплексы, системы ПВО – все это в Сирии либо из России, либо из СССР (а значит, нуждается в обслуживании). Кроме того, в Сирии находится пункт материально-технического обеспечения ВМФ России – маленькая база, которая позволяет ремонтировать и дозаправлять военные корабли в Средиземном море.

Сфера влияния России уменьшается. В последние годы очень быстро. Откололась Украина, есть проблемы в Средней Азии, даже страны Таможенного союза, Беларусь и Казахстан, не во всем поддерживают Россию. Потеря Сирии – это еще один удар по репутации России, утрата статуса мирового лидера.

ДАСЛЕДАВАННІ

Ліхаманку Эбола перамаглі

Эксперыментальная вакцына ў клінічных выпрабаваннях забяспечыла поўную ўстойлівасць да інфекцыі вірусу Эбола. На канферэнцыі ў Жэневе Сусветная арганізацыя аховы здароўя (СААЗ) абвясціла, што ёсць на 100 працэнтаў эфектыўная вакцына ад ліхаманкі Эбола.



Гэта першы выпадак, калі вакцына супраць страшнага вірусу аказалася эфектыўнай у арганізме чалавека. У ходзе клінічных выпрабаванняў у Гвінеі аказалася, што яе эфектыўнасць 100-працэнтная, і яна зусім бяспечная. Выпрабаванні былі праведзены на больш як 4000 асобах. Гэта стала магчымым дзякуючы супрацоўніцтву навукоўцаў, урачоў, спонсараў і фармацэўтычных кампаній.

– Мой энтузіязм яшчэ больш, таму што я бачыў на ўласныя вочы разбуральныя наступствы эпідэміі ліхаманкі Эбола, якія ўплываюць на цэлыя абшчыны і нават краіны, – сказаў падчас канферэнцыі Борг Брэндэ, міністр замежных спраў Нарвегіі, дзяржавы, якая сумесна з іншымі краінамі фінансуе даследаванне. – Новая вакцына, як пацвердзілі вынікі папярэдніх даследаванняў, можа быць эфектыўнай зброяй у барацьбе супраць цяперашняй эпідэміі і, магчыма, нават дазволіць кантраляваць яе выбухі ў будучыні.

Наступствы вірусу Эбола – страшэнныя. У Гвінеі, Ліберыі і Сьера-Леонэ здарылася больш за 27 тысяч выпадкаў захворвання, і да 26 ліпеня гэтага года загінулі больш за 11 тысяч чалавек.

У сувязі з хуткім ростам ліку новых выпадкаў у Заходняй Афрыцы і вялікай колькасцю новых выбухаў вірусу ў рэгіёне ўрачы вырашылі выкарыстаць метад вакцынацыі, які прымяняўся пры эпідэміі воспы ў 70-я гады мінулага стагоддзя.

У даследаваннях брала ўдзел арганізацыя "Урачы без межаў".

Паводле матэрыялаў замежнага друку падрыхтавала Эла ДЗВІНСКАЯ.

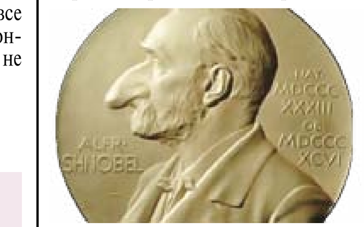
СЛЫШАЛИ?

Что общего у курицы и динозавра?

В Гарварде вручили Шнобелевские премии

В Гарварде прошло вручение Шнобелевской премии за сомнительные достижения в науке.

Как сообщается на сайте мероприятия, в этом году премию по физике получили ученые из США и Тайваня, выяснившие, что в среднем все млекопитающие опорожняют мочевой пузырь за 21 секунду плюс-минус 13 секунд. Лучшим сомнительным достижением в химии признали работу исследователей из Австралии и США, сумевших частично превратить вареное яйцо в сырое.



Литературный «Шнобель» достался специалистам из США, Австралии, Бельгии и Нидерландов, изучившим универсальность междометия «а?» во всех языках мира – однако ученые не установили, почему так произошло. Премию в области менеджмента получили авторы работы о том, что многие успешные руководители в детстве пережили стихийное бедствие и не пострадали в результате него, что в будущем повлияло на их способность брать на себя серьезные риски.

В сомнительных экономических достижениях первой стала полиция Бангкока, решившая премировать своих сотрудников за отказ от взяток. Премия по медицине отправилась авторам серии работ о влиянии долгих поцелуев на снижение аллергических реакций. Отдельная премия в области диагностики заболеваний ушла авторам исследования о выявлении острого аппендицита в зависимости от того, какую боль чувствует пациент при езде по «лежачему полицейскому».

В математике первыми стали авторы работы о том, как правитель Марокко Мулай Исмаил, находившийся у власти с 1697-го по 1727 год, мог стать отцом 888 детей. В области биологии «Шнобелевкой» наградили исследователей схожести походки курицы и динозавра, если к задней части тела птицы прикрепить утяжеленную палочку. Премию в области физиологии и энтомологии получили сразу двое ученых: первый за шкалу болезненности пчелиных укусов, а второй за проверку опытным путем, какие части тела болят после укусов сильнее. Больнее всего приходится черепу, кончикам пальцев ног и плечу, легче всего пережить укусы в ноздрю, верхнюю губу и ствол пениса.

Шнобелевская премия «за достижения, которые заставляют сначала засмеяться, а потом – задуматься» учредили Марк Абрахам и юмористический журнал «Анналы невероятных исследований» в 1991 году.

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

Ён такі ж злачынца, як і большасць сталінскіх стаўленікаў

За апошнія месяцы ў "Народнай Волі" з'явілася нямала цікавых гістарычных артыкулаў. На мой погляд, кожны з іх патрабуе дыскусіі. Звярнуў увагу на водгукі, выкліканыя публікацыяй Івана Данілава "Полуправда – не правда!". Хачу асабіста падзякаваць аўтару і сказаць, што гэта адзін з лепшых гістарычных артыкулаў, якія з'явіліся ў СМІ на працягу многіх гадоў. Часам здаецца, што ўсе факты, прыведзеныя ў ім, – вядомыя, але яны пададзены на фоне Музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны ў Мінску і такім чынам адлюстроўваюць сучасны афіцыйны погляд улад на гістарычныя падзеі.
Іншая справа, калі чытаеш артыкул Міхаіла Стральца "Панцеляймон Панамарэнка: праз прызму сённяшняга дня", які надрукаваны пад рубрыкай "Гісторыя: без рэтушы". Складваецца ўражанне, быццам рэтушы няма, але адчуваецца, што аўтар нешта недагаворвае, пра нешта змоўчвае.

Асоба Панцеляймона Панамарэнкі сапраўды неадназначная. Савецкі партыйны і дзяржаўны дзеяч, генерал-лейтэнант (1943 г.), член камуністычнай партыі з 1925 года, які здолеў аказацца ў патрэбны час у патрэбным месцы; заўзяты сталініст, удачлівы партапаратчык, пераемнік "правадыра народаў", і яшчэ шмат чаго можна сказаць пра яго асобу. Безумоўна, гэты чалавек "поўнасцю запэцканы" ў сталінскіх ліхадзействах. Аднак найбольш цікавіць яго праца ў БССР на пасадзе Першага сакратара ЦК КП(б)Б у перыяд 1938–1947 гг., да таго ж Панцеляймон Панамарэнка ў 1941–1944 гг. кіраваў з Масквы савецкім партызанскім рухам у БССР.

Ёсць неабходнасць звярнуць увагу беларускага грамадства на значэнне і трагічнасць падзей, якія мелі месца ў той перыяд на тэрыторыі нашай рэспублікі. Некаторыя даследчыкі гавораць, што П.Панамарэнка заняў сваю пасаду ў БССР *"пры канцы разгулу"* масавых арыштаў. Сам Панцеляймон Панамарэнка гаварыў, што Сталін даў яму выразнае ўказанне спыніць рэпрэсіі. На самай справе атрымалася так, што П.Панамарэнка яшчэ мацней *"раскруціў новы віток"* палітычных рэпрэсій у БССР. Ніхто не адмяняў загад НКУС СССР №00485 ад 11 жніўня 1937 г. "Аб фашысцка-паўстанцкай, шпіёнскай, дыверсійнай і тэрарыстычнай дзейнасці польскай разведкі ў СССР" (некаторыя называлі гэты загад "польскай аперацыяй"). На той час, згодна з афіцыйным спісам ад 1937 г., у БССР пражываў 119.881 паляк (незалежныя даследчыкі лічаць, што каля 300 тысяч). У БССР савецкія ўлады стварылі аўтаномны польскі нацыянальны раён – Дзяржыншчыну.

Польскі аўтаномны раён імя Ф.Дзяржынскага (Польраён) як аўтаномная адміністрацыйная адзінка быў створаны ў Мінскай вобласці 15 сакавіка 1932 года. Існавалі 41 польскі сельсавет, з іх дзесяць было толькі на Дзяржыншчыне, якая праіснавала каля пяці гадоў. 31 ліпеня 1937 г. Польраён быў ліквідаваны. Але і пасля гэтага ў БССР прадаўжалася "польская аперацыя" пад кіраўніцтвам П.Панамарэнкі. Асаблівы ўдар быў нанесены па каталіцкім касцёле. Перад 1940 годам у БССР не засталося ўжо ніводнага дзеючага касцёла. Хваля рэпрэсій ахапіла ўсе слаі грамадства ў БССР, але для палякаў 1937–1938 гг. былі асабліва трагічнымі. За гэты кароткі адрэзак часу колькасць палякаў зменшылася да 61,5 тыс. чалавек (афіцыйныя дадзеныя!). Нават праўладная «Советская Белоруссия» неяк напісала аб 2000 рэпрэсаваных палякаў у Дзяржынскім раёне ў 20–50-х гадах XX стагоддзя. Цікава, але на гербе БССР у 1926–1937 гг. былі яшчэ надпісы на чатырох дзяржаўных мовах: беларускай, рускай, польскай і ідыш.

Будучы першым чалавекам у БССР, Панцеляймон Панамарэнка бязлітасна вяршыў лёсы многіх людзей, прадаўжаючы "слаўныя" традыцыі НКУС. Усімі дзеяннямі П.Панамарэнкі кіравалі з Масквы.

Гэта Панцеляймон Панамарэнка разам з байцамі і камандзірамі Чырвонай Арміі ажыццяўлялі "вызвольны паход" і звергалі "панскую" ўладу ва ўсходняй частцы Польшчы. Для жыхароў немалых тэрыторый такія дзеянні азначалі патрапіць у няволю пад працэс саветызацыі. З першых дзён "аб'яднання" пачаўся пераслед традыцыйных эліт, ганенні вернікаў, рэпрэсіі і дэпартацыі.

Пасля "вызвольнага паходу" П.Панамарэнка адчуваў сябе трыумфатарам у малой, але пераможнай вайне. Такім чынам, БССР на пачатку Другой сусветнай вайны атрымала вялікую тэрыторыю (яна павялічылася на карысць СССР больш як на 100 тысяч квадратных кіламетраў і на 4,7 млн насельніцтва). Першае сведчанне савецкай акупацыі паміж 1939 і 1941 гадамі было для большасці грамадзян страшным і незразумелым. Вельмі трапна напісала аб гэтай падзеі беларуская паэтка Ларыса Геніюш: *"Аднаму толькі што "зь неба на голаў упала ўся гэтая БССР", а ў другога чэрап пад каскай ужо праламаны".* Панцеляймон Панамарэнка пісаў Сталіну пасля заняцця Нясвіжа: *"Забараніў каму-небудзь без спецыяльнага дазволу наведваць замак, ведзь, як аказалася на практыцы, наведваючыя таварышы любяць узяць сабе нешта на памяць".*

Пасля "вызвольнага паходу" савецкія ўлады пачалі ўводзіць свае парадкі: арышты, расстрэлы, дэпартацыі, захоп уласнай маёмасці грамадзян; хваля за хваляй навальваліся і ўзмацняліся рэпрэсіі. Хуткая нямецкая акупацыя тэрыторый большай часткі БССР у чэрвені 1941 года зноў змяніла палітычную сітуацыю. Сведкі тых падзей бачылі на ўласныя вочы, як бальшавікі ўцякалі з гарадоў і мястэчак БССР на ўсход (асабліва кіраўніцтва), захапіўшы з сабой нарабаваныя ў людзей матэрыяльныя каштоўнасці, таму не трэба здзіўляцца, што эвакуацыя была дрэнна арганізавана.

22 чэрвеня 1941 года, у дзень пачатку нямецкай агрэсіі на СССР, быў выдадзены загад пра эвакуацыю вязняў з турмаў БССР углыб Расіі. ЦК КП(б)Б прыняў пастанову, абавязковую для выканання НКУС БССР: выканаць смяротныя прысуды, выдадзеныя на вязняў, якія знаходзяцца ў турмах заходніх абласцей краіны. Двума днямі пазней шэф НКУС БССР Лаўрэнцій Берыя загадаў расстраляць усіх вязняў, якія знаходзіліся пад следствам і абвінавачваліся ў "контррэвалюцыйнай дзейнасці", "гаспадарчым сабатажы", "дыверсіях" і "антысавецкай дзейнасці".

(Заканчэнне на 6-й стар.)

Народная Воля http://www.nv-online.info 22 ВЕРАСНЯ 2015 г.

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

Ён такі ж злачынца...

(Заканчэнне. Пачатак на 5-й стар.)

З пастановы ЦК КП(б)Б пачалася лавіна злачынстваў і бязмежжа НКУС над вязнямі. Паводле афіцыйных савецкіх дадзеных ад 10 чэрвеня 1941 года, амаль напярэдадні нямецкай агрэсіі ў турмах заходняй частკі БССР і УССР знаходзіліся каля 40 тысяч зняволеных. З агульнай колькасці зняволеных у вязніцах БССР утрымлівалася каля 16,5 тысячы чалавек, 2,5 тысячы вязняў утрымліваліся на Віленшчыне.

На той час у БССР дзейнічалі 32 унутраныя турмы НКУС. На працягу тыдня ў чэрвені 1941 года НКУС забіў шмат вязняў на месцы ў турмах. Урочышча Курапаты ля Мінска таксама стала месцам масавых забойстваў людзей розных нацыянальнасцяў. Былі знішчаны вязні ў Глыбокім (каля 2 тысяч, Беразвецкі кляштар), у Ігумене (3 тысячы, урочышча Цагельня), у Вілейцы і іншых гарадах. У Вільні было расстраляна каля 2 тысяч вязняў. Савецкія ўлады прынялі рашэнне: уцалеўшых вязняў перапраўіць углыб Расіі. Напрыклад, з Баранавічаў, Ліды і Валожына іх этапіравалі ў Чыцінскую вобласць; з Вілейскай турмы – у Разань і г.д. Колькі вязняў загінула на эвакуацыйных шляхах падчас пераходаў, нават цяжка ўявіць. З той пары ў БССР утварыліся крывавыя дарогі – дарогі смерці. Напрыклад, адна з іх – Вілейка–Барысаў. 24 чэрвеня 1941 года каля дзвюх соцень чалавек расстралялі на месцы ў Вілейскай турме, а астатніх, каля дзвюх тысяч, пагналі пад канвоем у Барысаў праз вёскі Сосенка, Ілля, Плешчаніцы. Па дарозе забілі каля 700 вязняў.

На мой погляд, П.Панамарэнка такі самы дзяржаўны злачынца, як большасць сталінскіх стаўленікаў тых часоў. А хто былі вязні ў тагачаснай улады, якіх называлі "ворагамі народа"? Настаўнікі і сяляне, служачыя чыгункі, гімназісты і прафесары, рамеснікі і працаўнікі лясной гаспадаркі, рабочыя і адвакаты, дбайныя гаспадары; людзі розных нацыянальнасцяў – беларусы, палякі, яўрэі і іншыя. Не збіраюся заклікаць да помсты, няма жадання шукаць яшчэ жывых састарэлых функцыянераў НКУС, але мы павінны справядліва ацаніць тое, што адбывалася, прааналізаваць дапушчаныя памылкі, каб у будучыні гэта не паўтарылася. Ацаніць, абапіраючыся на канкрэтныя факты і дакументы, сведчанні яшчэ жывых сведак. Добра вядома, што большасць з тых, хто праводзіў "следствы" і расстрэльваў людзей, самі станавіліся ахвярамі чалавеказабойчага рэжыму. Панцеляймон Панамарэнка асабіста нёс прамую адказнасць за палітычныя рэпрэсіі і тэрор у БССР падчас свайго кіравання.

Нельга назваць мудрай кадравай палітыкай дзеянні П.Панамарэнкі, які падчас вайны знаходзіўся ў Маскве і кіраваў савецкім партызанскім рухам у БССР. Ён, лічу, сваімі дзеяннямі нанёс нямала балючых удараў па партызанах. Выступаючы на Пленуме ЦК КПСС 27–28 лютага 1943 года, Панамарэнка гаварыў аб мэтах і задачах савецкага партызанскага руху ў Беларусі. Ён сцвярджаў, што "*барацьба з варожым польскім падполлем з'яўляецца непазбежнай*". 22 чэрвеня 1943 года па гэтай справе ЦК КП(б)Б прыняў на Пленуме ў Маскве пастанову "*Аб далейшым развіцці партызанскага руху ў заходніх абласцях БССР*", сцвярджаючы, што "*заходнія вобласці Савецкай Беларусі складаюць інтэгральную частку БССР*", што "*нацыяналістычныя атрады і групы, створаныя польскімі рэакцыйнымі коламі, належыць ізаляваць ад мясцовага насельніцтва цераз стварэнне савецкіх атрадаў і груп, якія складаюцца з працоўных людзей польскай нацыянальнасці*". Яшчэ гаварылася, што "*належыць рознымі спосабамі весці барацьбу з нацыяналістычнымі атрадамі і групамі*". На падставе пастановы на адрас падпольных партыйных камітэтаў было разаслана сакрэтнае пісьмо, у якім прадпісвалася "*рознымі спосабамі выяўляць, раззбройваць або ліквідаваць нацыяналістычныя атрады і групы*". У выніку выканання пастановы былі расстраляны сотні ні ў чым не вінаватых партызан АК (Арміі Краёвай). Сакрэтны ліст з'явіўся падставай для шэрагу жорсткіх забойстваў партызан АК, выкананых савецкімі партызанамі. Неабходна нагадаць, што да гэтай пастановы савецкія партызаны і АК актыўна супрацоўнічалі, планавалі і праводзілі сумесныя акцыі супраць гітлераўцаў. Напрыклад, савецкія партызаны і атрады АК планавалі сумесны напад на даволі слабы гарнізон немцаў у Мядзелі. Але ён не адбыўся. 26 жніўня 1943 года савецкая брыгада партызан імя Варашылава пад камандаваннем Фёдара Маркава здзейсніла забойства 80 партызан АК з атрада Антона Бужынскага (псеўданім "Кміціц"), які дзейнічаў у раёне возера Нарач.

Гадоў дзесяць таму я асабіста размаўляў з вадзіцелем, які вазіў Фёдара Маркава. Стары чалавек шмат расказваў пра "подзвігі" савецкіх партызан і іх камандзіра. Размова адбывалася ў адной з вёсак Мядзельскага раёна, на лаўцы пры вясковай вуліцы. Здарылася так, што ў час размовы мясцовыя людзі ішлі па вуліцы з касцёла. Стары вадзіцель-партызан не вытрымаў і са злосцю сказаў: "Я ўзяў бы гэтых "касцельных палякаў", завёў бы ў балота і расстраляў, як рабіў Фёдар Маркаў". Пытаюся са здзіўленнем: "За што?" Вадзіцель-партызан вырачыў вочы ад нечаканага пытання, яго твар пачырванеў, адразу ён не мог нічога сказаць – у яго захапіла дыханне, а пасля выціснуў праз зубы: *"Яны перашкаджалі нам будаваць светлую савецкую будучыню"*. Стала зразумела, што я пачуў з вуснаў старога партызана страшны адгалосак савецкай ідэалогіі і прапаганды, які не заціхае да цяперашняга часу.

30 лістапада 1943 года П.Панамарэнка выдаў загад на раззбраенне польскіх партызанскіх атрадаў АК і расстрэлы іх членаў *"у выпадку супраціўлення"*. Згодна з загадам, усе польскія партызаны АК павінны былі быць раззброены, а афіцэрскі склад і тыя, хто супраціўляўся раззбраенню, – расстраляны. З мэтай выканання загадаў і даручэнняў П.Панамарэнкі савецкія партызаны распачалі нават абмежаваныя сумесныя дзеянні з гітлераўцамі. Такім чынам, польскія партызанскія атрады АК паўсюдна падлягалі раззбраенню, і з гэтага часу яны трактаваліся савецкімі партызанамі як злачынцы. Тут неабходна нагадаць пра Стаўбцоўска-Налібоцкае згрупаванне АК, якое было найдалей высунута на ўсход і дзейнічала на акупаванай тэрыторыі Польшчы да савецка-польскай мяжы, якая была вызначана ў 1921 годзе ў Рызе. Мясцовыя жыхары называлі партызан АК "легіянерамі", а беларускі староста Ясюк, што служыў немцам у Стоўбцах, абяцаў за галаву кожнага "легіянера" грашовую ўзнагароду. Стаўбцоўска-Налібоцкае згрупаванне АК найдаўжэй дзейнічала на акупаванай тэрыторыі, ад 3 чэрвеня 1943 года да 17 студзеня 1945-га (партызаны гэтага згрупавання бралі ўдзел у Варшаўскім паўстанні супраць гітлераўцаў!).

Трэба прызнаць, што партызаны АК (сярод якіх было шмат беларусаў) змагаліся супраць гітлераўцаў за сваю радзіму, за незалежнасць, абаранялі мірных жыхароў ад савецкіх партызан і звычайных бандытаў і рабаўнікоў, а таксама наводзілі жах на здраднікаў. Пасля загада П.Панамарэнкі ў партызан АК з'явіўся новы вораг – савецкія партызаны. У інструкцыях П.Панамарэнкі былі не толькі вайсковыя мэты і задачы, але і палітычныя, ён імкнуўся максімальна аслабіць польскае падпольнае супраціўленне, а таксама вынішчыць польскую грамадскасць рукамі гітлераўцаў.

Выконваючы загад П.Панамарэнкі, камандзір савецкіх партызан брыгады імя Сталіна Рыгор Сідарук запрасіў на размову ў вёску Прудзішча (непадалёк ад возера Кромань, што ў Стаўбцоўскім раёне) партызан Стаўбцоўска-Налібоцкага згрупавання АК на чале з камандзірам атрада Вацлавам Пэлькам (псеўданім "Вацлаў"). Падчас размовы савецкія партызаны вераломна раззброілі і ўзялі ў палон польскіх афіцэраў і радавых. Частку з палонных перавезлі самалётам у Маскву, дзе іх накіравалі ў сталінскія лагеры, а частку (каля 50 чалавек) забілі на месцы. Такім чынам быў раззброены амаль цэлы вялікі атрад, які паспяхова дзейнічаў супраць гітлераўцаў, за выключэннем групы кавалерыі пад камандаваннем Здзіслава Нуркевіча (псеўданім "Ноч"), які дзякуючы сваёй дальнабачнасці не згадзіўся на "перамовы". Не зважаючы на ўсе акалічнасці і нязвыклыя "адносіны" колішніх сяброў па зброі, атрады АК прадаўжалі паспяховую барацьбу з гітлераўцамі. АК зрабіла значны ўплыў на вызначаны перыяд вайны, з'яўляючыся істотным дэстабілізатарам унутрыпалітычных абставін.

70 год таму, у маі 1945 года, П.Панамарэнка далажыў Сталіну пра "эвакуацыю" беларускага насельніцтва з Польшчы ў БССР і польскага – у Польшчу. У дакладзе адзначалася рэзкае павелічэнне колькасці грамадзян, жадаючых пакінуць СССР. Пасля вайны П.Панамарэнка разгарнуў кампанію масавых арыштаў тых, хто апынуўся на акупаванай тэрыторыі. Палякаў, ці "заходнікаў", савецкая ўлада чамусьці баялася як агню, яна помсціла людзям за тое, што яны жылі ў польскай дзяржаве, былі пад нямецкай акупацыяй падчас Другой сусветнай вайны і г.д. Пасляваенныя рэпрэсіі цягнуліся да 1953 года.

Да ўсяго трэба дадаць тое, што тычыцца да "пазіцыі П.Панамарэнкі – скасавання хутароў". Акрамя ўсіх іншых прычын, хутарная сістэма пражывання насельніцтва вельмі раздражняла ўлады і непакоіла НКУС, які лічыў, што хутары з'яўляюцца базай для стварэння контррэвалюцыйных польскіх падпольных арганізацый, таму неабходна неадкладна іх ліквідаваць. Коратка літаральна ў храналагічным парадку можна ўспомніць, якія адметныя падзеі адбываліся пасля вайны падчас кіраўніцтва П.Панамарэнкі ў БССР.

Ужо ў 1945 годзе і пазней з БССР прымусова выселілі на ўсход каля мільёна яе грамадзян...

У 1946 годзе зачыніліся каталіцкія касцёлы ў Ашмянах, Мядзелі, Відзах, Радашковічах. Працягваліся арышты і зняволенне святароў, асабліва каталіцкіх...

У 1947 годзе пачаліся арышты і зняволенне былых сябраў маладзёжных арганізацый "Саюз беларускіх патрыётаў" і "Саюз вызвалення Беларусі"...

Перад пачаткам навучальнага года ў БССР ліквідаваны ўсе польскія і ўкраінскія школы, а наўзамен створаны не беларускія, а рускамоўныя школы...

Яшчэ ў 1946 годзе распаўсюджваліся чуткі і абвінавачанні ў адрас П.Панамарэнкі ад імя яго "партыйных сяброў", што ён будаваў вілу за партыйныя сродкі, што стварыў культ сваёй асобы і шмат іншых наракання̆ў. Пасля "выціскання з наменклатурнай абоймы" П.Панамарэнка займаў розныя пасады. З сакавіка 1954 года да 7 мая 1955 года ён быў Першым сакратаром КП Казахстана, пасля – амбасадарам СССР у Польшчы, Індыі і Непале, Галандыі. Працаваў выкладчыкам у БССР...

Нельга абысці такі факт. У БССР, як вядома, заўсёды існавала этнічная мазаіка і шматканфесійная структура насельніцтва. Панцеляймон Панамарэнка не зважаў на гэтыя асаблівасці краіны, а сілавымі метадамі ствараў "савецкага чалавека". П.Панамарэнка не вельмі рупіўся адстойваць нацыянальныя інтарэсы беларусаў, ён не быў беларусам і сапраўдным гаспадаром на гэтай зямлі, а ўсяго толькі – "смотрящим" з Масквы. Масавыя забойствы людзей у Курапатах і іншых мясцовасцях БССР, дэпартацыі і хвалі рэпрэсій, захоп і адбіранне ўласнай маёмасці людзей – гэта ўсё адбывалася пры ім. Пры жыцці П.Панамарэнка няшмат расказваў, хаця быў актыўным удзельнікам сталінскіх рэпрэсій і злачынстваў у БССР. Ён шмат ведаў і пакінуў крывавы след на беларускай зямлі, аб чым сведчаць жудасныя ўспаміны многіх людзей. Вельмі важныя таямніцы забраў з сабой у магілу. Памёр былы кіраўнік БССР 18 студзеня 1984 года ў Маскве і пахаваны на Новадзявоцкіх могілках.

Бярнард ПАКУЛЬНІЦКІ.

г.п.Гарадзея
Нясвіжскага раёна.

P.S. Шаноўныя сябры, з павагай стаўлюся да кожнага меркавання, але вы не паверыце, як надакучылі псеўдагісторыкі і няшчырыя публіцысты. Слухаць савецкія прапагандысцкія байкі не надта хочацца. Вельмі часта паўстае нязручнае пытанне: "Чаму ў нас імкнуцца адабраць уласную гісторыю?" Але заўсёды застаецца надзея, што ў фальсіфікаванай гісторыі няма ніякіх шанцаў супраць праўды. Вось таму я і ўзяўся за пяро, каб сказаць тое, пра што прамаўчаў Міхаіл Стралец.

ТРАГЕДЫЯ

Падвёз на той свет

У Кіраўскім раёне вадзіцель на "Жыгулях" збіў роднага бацьку, які чакаў яго ля дарогі.

Трагедыя адбылася каля вёскі Вішанькі Кіраўскага раёна ў ноч з 19 на 20 верасня. 30-гадовы кіроўца-бяспраўнік, жыхар Бабруйска, здзейсніў наезд на ўласнага бацьку. 53-гадовы мужчына чакаў яго, седзячы на праезнай частцы, паведамляе прэс-служба ДАІ Міністэрства ўнутраных спраў. Мужчына загінуў на месцы здарэння.

Падчас высвятлення абставін трагедыі стала вядома, што бацька патэлефанаваў сыну з просьбай забраць яго дадому, а той, пад'язджаючы, яго проста не заўважыў. Паводле папярэдняй інфармацыі, кіроўца быў цвярозы.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Беларуская велагоншчыца стала чэмпіёнкай свету ў каманднай гонцы

Беларуская велагоншчыца **Алена Амялюсік** стала чэмпіёнкай свету ў каманднай гонцы ў складзе каманды Velocio-SRAM.

Сусветныя спаборніцтвы адбыліся ў амерыканскім Рычмандзе. Срэбра ўзяла галандская каманда Boels-Dolmans, якая адстала ад лідара на 6 секунд. Бронза дасталася камандзе Rabobank-Liv Woman, якая таксама прадстаўляе Галандыю. Яна адстала ад лідара на 56 секунд.

Дарэчы, Velocio-SRAM выйграе камандную гонку на чэмпіянаце свету чацвёрты раз запар.

З фурорам



Беларускі выканаўца Пётр Ялфімаў трыумфальна прайшоў у чвэрцьфінал расійскага тэлешоу «Галоўная сцэна». У другім выпуску праграмы ў журы традыцыйна сядзелі Мікалай Наскоў, Валерый Лявонцьеў, Дыяна Арбеніна і запрошаны госць – Вячаслаў Дабрынін.

Ялфімаў выступаў першым. Ён выканаў папулярны хіт канца 1970-х гадоў – песню «Звездочка моя ясная» з рэпертуару гурта «Цветы». Ён праспяваў досыць блізка да арыгіналу, але ў фінале дадаў феерычна высокі вакаліз, не дапусціўшы ніводнай фальшывай ноты.

Абмеркаванне журы было самым кароткім – усе чацвёра адразу сказалі «так». Прычым Арбеніна дадала, што зараз у яе з'явіўся выразны крытэрый таго, хто мае права знаходзіцца на «Галоўнай сцэне». І ў гэтага крытэрыя ёсць канкрэтнае імя і прозвішча – Пётр Ялфімаў.

СЛЕДСТВА

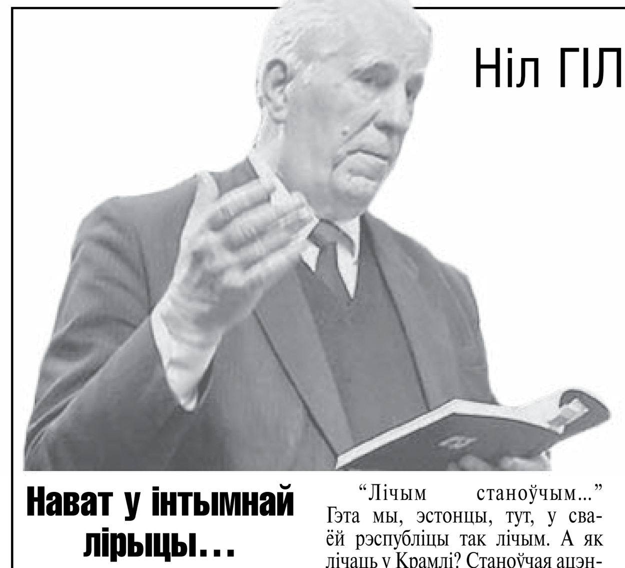
Дзяўчынка схадзіла на трэніроўку...

Упраўленнем Следчага камітэта па Мінску праводзіцца праверка па факце смерці 13-гадовай вучаніцы адной з сярэдніх школ Ленінскага раёна.

Цела дзяўчынкі знайшлі ў суботу ўвечары ў калідоры мінскай школы, паведаміла ў сваім "Фэйсбуку" афіцыйны прадстаўнік Следчага камітэта Юлія Ганчарова.

Першапачатковымі праверачнымі мерапрыемствамі ўстаноўлена, што ў той вечар у спартыўнай зале праводзіліся дадатковыя заняткі па агульнафізічнай падрыхтоўцы з элементамі футбола. Дзяўчынка на трэніроўку прыйшла ўпершыню з азнаямленчай мэтай. Незадоўга да заканчэння заняткаў, спаслаўшыся на галавакружэнне, выйшла са спартзалы. Праз некалькі хвілін яна была знойдзена без прыкмет жыцця.

У цяперашні час следчымі ажыццяўляецца комплекс мерапрыемстваў, накіраваных на поўнае і ўсебаковае вывучэнне абставін таго, што адбылося. Апытаны педагогі, навучэнцы, бацькі. Канфіскавана і вывучаецца медыцынская і іншая дакументацыя. Прызначаны і праводзяцца неабходныя экспертныя даследаванні, у тым ліку судова-медыцынская экспертыза, гаворыцца ў паведамленні СК.



Ніл ГІЛЕВІЧ

У віры быцця

(Запісы розных гадоў)

Нават у інтымнай лірыцы...

Наша паэзія цягам цэлых дзесяцігоддзяў падладжвалася – у большай ці меншай меры – пад "державный шаг страны", а між тым яна павінна была быць – усім духам, усім настроем сваім – трагічнай, бо чым мацней гучаў той "державный шаг" – тым бліжэй да краю гібелі нацыі цясніла нас, беларусаў, чорная сіла, і ў паэзіі, калі яна сапраўдная, гэта павінна было адбіцца, нават у інтымнай лірыцы... Таму што ад самога сябе не ўцячэш.

1998, травень.

Калі б мы так пра сваю БНР думалі!..

У эстонскім друку з'явіўся зварот "Да жыхароў Эстоніі", падпісаны вельмі вядомымі людзьмі самых розных прафесій (звыш пяцідзесяці подпісаў). Чым выкліканы зварот? Жаданнем падтрымаць тыя перамены, якія адбыліся і працягваюць адбывацца ў жыцці грамадства па шляху Перабудовы. У прыватнасці і перш за ўсё "па шляху галоснасці і дэмакратызацыі", "па забеспячэнні сумленных адносін да ацэнкі гістарычных падзей". На мой погляд, менавіта гэты тэзіс – аб сумленнай ацэнцы гісторыі народа – з'яўляецца ў звароце галоўным. "Набліжаецца гістарычная дата – 70-годдзе абвяшчэння дзяржаўнай самастойнасці Эстоніі, – акцэнтуюць увагу аўтары дакумента. – Лічым станоўчым, што новая грамадская атмасфера дазваляе больш аб'ектыўна, без ложнага сораму і беспадстаўнага страху аднесціся да гэтай падзеі".

"Лічым станоўчым..." Гэта мы, эстонцы, тут, у сваёй рэспубліцы так лічым. А як лічаць у Крамлі? Станоўчая ацэнка вялікай падзеі 1918 года – гэта падтрымка задумы сепаратыстаў дабіцца дзяржаўнай незалежнасці сёння, гэта – даць "зялёную вуліцу" нацыяналізму. А іх задума становіцца рэальнасцю: 2 лютага на вуліцах Тарту забурліла, не абышлося без гвалту і ахвяр.

Зварот заклікае жыхароў Эстоніі да спакою і годных паводзін, да дружбы народаў. Ну правільна, спакоем і згодай трэба даражыць. Але як быць з пачуваннем народа, які помніць, што ў 1918-м Эстонія стала незалежнай і – Божа мой, як зажыла! У якой павазе з боку ўсіх народаў свету!..

Калі бы мы, беларусы, так пра сваю БНР помнілі і думалі...

1988.

Крэда нашага вялікага Кастуся

У вершы Кастуся Каліноўскага "Марыська чарнаброва" ёсць такія радкі:

...То мы прападзем марна,
но праўды не кінем,
хутчэй неба і шчасце,
як праўду, абмінем.

Удумайцеся: "хутчэй неба амбінем", г.зн. Бога, чым праўду! Праўду не абмінем, праўдзе не здрадзім! Вось ідэйна-эстэтычнае і маральнае крэда нашага вялікага Кастуся. Праўда вышэй за ўсё! Наша праўда, народная.

2009.

Вочы беларусак мастака Харашэвіча

Сябар Міхась Казлоўскі падараваў мне невялічкі альбом рэпрадукцый мастака Кастуся Харашэвіча – аднаго са старэйшых майстроў сучаснага беларускага жывапісу. У альбоме ёсць і некалькі партрэтаў беларускіх жанчын. Мяне вельмі ўразілі іх вочы, іх трагічныя позіркі. Доўга глядзеў у іх – у вочы беларусак Харашэвіча. І нарэшце сказаў: "Ну вось. І не трэба ніякіх каментароў да нашага гістарычнага лёсу. Іх вачыма глядзіць на свет Беларусь".

2010.

Да ведама некаторых злоснікаў-зайздроснікаў

Майстар мастацкага чытання заслужаная артыстка Беларусі Ганна Рыжкова нядаўна мне сказала: "Каб вы толькі бачылі, што робіцца ў зале, калі я чытаю вашу сатыру і гумар! Ад смеху людзі заходзяцца, равуць і слёзы выціраюць; і сама, гледзячы на іх, не магу стрымацца... За год – у мяне некалькі сот выступленняў і ніводнага – без вашага смеху. У кожным гвозд праграмы – ваша сатыра, ваш гумар. Я вам бясконца ўдзячная, бо як артыстка вырасла на вашай творчасці, толькі дзякуючы ёй стала заслужанай..."

Ну, што ж! Дай ёй, Божа, і надалей гэтакіх поспехаў!..

1983.

Толькі таму, што?..

"Трэба мацней наступіць на ногі ўсёй гэтай славянскай сволачы!" – сказаў імператар Вільгельм II перад самым пачаткам Першай сусветнай вайны. Імператар Мікалай II, як сведчаць дакументы, угаворваў Вільгельма ўстрымацца. Але угар ура-патрыятычнага настрою перамог. Пра мільёны жыццяў людскіх той не думаў.

Вось дзе прычына прычын: нянавісць да славян. Пойдзем вайной! Толькі таму, што ў яго вачах славянскія народы – сволачы. Але ж гэта – самы што ні ёсць расізм! Дык што – у ім і карані фашызму, які першую сусветную бойню неўзабаве замяніць другой – яшчэ больш крывавай?

Гістарычная навука глядзіць на прычыны і шырэй і глыбей, не адкідваючы і расізму.

2014.

Наш чорны дзень з «ласкі» чорнага людажэра

Апазіцыйны беларускі друк адзначыў чорную дату ў гісторыі Беларусі XX стагоддзя: 16 жніўня 1945 года, то бок 70 гадоў таму, Сталін адрэзаў ад Беларускай ССР і перадаў Польшчы 17 раёнаў Беластоцкай вобласці з Беластокам і 3 раёны Берасцейскай вобласці. Велічэзны кавалак нашай ісконнай зямлі, нашай Бацькаўшчыны адваліў суседзям – каб задобрыць, каб Польшча пайшла сацыялістычным шляхам, – дакладней, тым шляхам, якім ішоў СССР. Як пайшла і куды нарэшце прыйшла наша заходняя суседка, сёння мы бачым. А 400 тысяч беларусаў (у 1945 годзе, калі адразалі, было столькі) аказаліся апалячанымі. Засталіся вернымі роднай беларускай мове лічаныя сотні інтэлігенцыі. Кажу гэта, каб мы, беларусы, задумаліся хоць нарэшце, што нас чакае пад крылом суседкі з усходу – на тым шляху, якім нас павялі правадыры.

2015, жнівень.

ПОСЛЕ СОБЫТИЯ



Вышли побегать

И сколько это стоило?

В День Минска центр столицы остановился: на улицы вышли участники полумарафона-2015. Среди бегунов можно было увидеть известных спортсменов, чиновников, медийных особ, иностранцев, которым ради такого случая позволили приехать в Беларусь по бесплатной визе.

Любое мероприятие можно описать в цифрах. Количество участников – 16.099 из 36 стран. Из трех дистанций на выбор – в 5, 10,550 и 21,97 километра – две последние были платными – 125 (в последние дни регистрации – 205) тыс. рублей. Победители получили награды – от 10 до 30 миллионов рублей. Победители – украинец Виталий Шафар, преодолевший самую длинную дистанцию за 1 час и 4,38 минуты, и белоруска Ольга Мазуренок (1час и 12,02 минуты).

В какую сумму обошелся городской забег и почему спорт и деньги не существуют друг без друга? «Народная Воля» поинтересовалась у представителя главного титульного спонсора полумарафона, замдиректора по маркетингу импортера VW в Беларуси «Атлант-М Фарцойгхандель» **Александра Демидовича**.

В самом начале разговора выяснилось, что легковая атлетика – хобби маркетолога: увидев два года назад полумарафон в Берлине, он загорелся и начал бегать сам. *«Толпа бегунов, тысячи болельщиков, волонтеры, флайеры, – все это вызвало чувство эйфории и сопричастности,* – рассказывает Демидович. – *Вернувшись в Минск, решил бегать – сперва сам, а когда почувствовал боль в коленях – под руководством тренера. Выхожу четыре раза в неделю, начинал с 5 километров, теперь пробегаю 15–17 километров за вечер».*

Выходит, маркетолог решил заработать на собственном хобби, присвоив полумарафону название одной из моделей VW – Polo?

«Идея популяризировать автомобиль, который бегает, как и спортсмен, была, – признает Демидович. – *Увлекла задача совместить приятное с полезным».*

Хотя за бег в парке платить не надо, а кроссовки и спортивная форма есть у каждого, раскачивались минчане долго: за два месяца до старта на полумарафон зарегистрировалось всего три тысячи участников.

«Бег не так популярен, как велосипедный спорт, хоккей или биатлон, – объясняет Александр. – *Начиная, мы не знали, кто заинтересуется. Но люди побежали».*

По четвергам в парке Победы бегунов встречали профессиональные тренеры и знаменитые спортсмены. Перед пробежкой консультировали по технике бега, питанию, даже режиму дня. Затем подключились кумиры – нападающий футбольного клуба БАТЭ Виталий Родионов, председатель Белорусской федерации легкой атлетики метатель молота Вадим Девятовский, гимнастка Мелитина Станюта, музыкант Александр Патлис, писатель Адам Глобус, телеведущая Анна Бонд, модель Ольга Хижинкова, профессиональная бегунья Ольга Мазуренок.

«Многие из новичков прибегали к финишу с одышкой, были в ужасной спортивной форме, – вспоминает Александр Демидович. – *К полумарафону они превратились в уверенных, подтянутых людей. Девушки похорошели, у парней исчезли животики, появился здоровой интерес к жизни, люди стали активнее. Узнав о полумарафоне, в Минск приехало 400 иностранцев – из России, Украины, европейских стран. Выйдя на старт, они увидели Минск с необычного ракурса и наверняка рассказали об этом дома».*

Поспособствовал ли коммерческий проект осуществлению мечты белорусских чиновников о создании положительного имиджа страны, граждане которой ведут здоровый образ жизни, бегая по улицам красивого города?

«Это была одна из задач проекта, – соглашается Демидович, – *хотя, если оценивать заботу о здоровье, лично мне не понятно принятое не так давно разрешение продавать алкоголь после 21.00. Но спорт взял свое, инициативу поддержала Белорусская федерация легкой атлетики. Добиваясь согласования трассы полумарафона, решения важных организационных вопросов, ее председатель Вадим Девятовский выходил на самый высокий уровень, без него ничего не получилось бы. Как до сих пор не выходит у ряда компаний, пытающихся организовать некоторые свои мероприятия».*

Выходит, без денег и кураторства власти не удастся ни одно спортивное мероприятие?

«Такого формата, – не удастся, – соглашается Александр. – *За минимальные деньги можно получить соревнования на стадионе среди нескольких сотен участников. Хотите сделать нечто грандиозное – подумайте, как преподнести это городским властям».*

Сколько стоил городской праздник, 16 тысяч участников которого пришли в спортивной форме? И кто, собственно говоря, платил?

Платили спонсоры, одним из которых оказался «Беларуськалий», но точную сумму Александр Демидович не озвучил, сообщив, что она известна лишь федерации легкой атлетики. Все, что удалось выяснить: наш полумарафон обошелся дешевле рижского, стоившего 700 тыс. евро. Часть расходов взял на себя Мингорисполком, организовав дежурство «скорых» и МВД, а также дорожное движение, когда перекрыли часть улиц.

Немного. На что еще, кроме работы докторов и милиции, пошли деньги – не на кроссовки же участникам соревнований?

«Кроссовки были свои, – смеется Демидович, – *а вот по майке, пакету и медали каждому участнику досталось. Больших денег федерации стоила система чипирования, с помощью которой контролировали результаты каждого из участников. Добавьте оформление трассы, затраты на организацию волонтеров, одетых в униформу, денежные призы – набегает круглая сумма».*

Спонсоров можно понять: они не будут вкладывать средства, не надеясь на отдачу. Насколько, к примеру, после полумарафона выросли продажи автомобилей Polo?

«Мы рассчитывали в первую очередь на имидж – удешевление новых автомобилей снизило их ценность в глазах потребителей, надо придать машине вес за счет социально значимого проекта, – отмечает заместитель директора по маркетингу «Атлант-М Фарцойгхандель». – *Продажи подсчитывать рано, но отдача есть: коммерческие компании Беларуси начали борьбу за место главного титульного спонсора полумарафона-2016».*

Когда рядовые сограждане борются за призовые места на беговой дорожке, коммерческие структуры стремятся назвать полумарафон своим именем. Планы на победу строит и импортер VW, обещая популяризировать бег по всей стране. По сообщению Александра Демидовича, *«для раскрутки полумарафона-2016 мы собираемся поехать в регионы, идут переговоры о выпуске спецмодели Polo «Марафон».*

Но это уже совсем другая история.

Елена АНКУДО.

Народная Воля http://www.nv-online.info 22 ВЕРАСНЯ 2015 г.

ЧАСТНАЯ ЖИЗНЬ

Олег МАНАЕВ:

«Я и не думал, что смогу начать жизнь заново»

Мы договорились на интервью с профессором Олегом Манаевым почти сразу после его женитьбы. Правда, поговорить решили не о социологии и тенденциях времени, как обычно, а о любви. Создатель Независимого института социально-экономических и политических исследований, зарегистрированного в Вильнюсе, на разговор согласился сразу. Правда, на вопросы отвечал вместе с женой Мариной Богданович – так сказать, семейным дуэтом.

– Расскажите, как чувствуете себя в качестве молодоженов?

– Замечательно! – *улыбается Марина Богданович.*

– После тяжких лет горя и потерь я вновь обрел смысл и радость жизни, – *добавляет Олег Тимофеевич.*

– Как я поняла, вы расписывались не в белорусском загсе, а в США?

– В течение нескольких месяцев мы ездили друг к другу из разных стран – я к Олегу в Минск, он ко мне в Англию, – *говорит Марина.* – В мае мы приехали на свадьбу к дочери Олега Наташе в американский Ноксвилл и остались здесь на год, так как Олег получил приглашение на работу в университете Теннесси. Поэтому и решили расписаться в Штатах.

– Буквально через пару дней после росписи вы отправились в свадебное путешествие. Куда ездили?

– В Канкун, в Мексику, – это сравнительно недалеко от нас.

– Олег Тимофеевич, знаю, что вы получили очень много поздравлений по поводу свадьбы. Но были и ядовитые комментарии: мол, седина в бороду, глупо в таком возрасте жениться, зачем выставлять личную жизнь напоказ...

– Если есть настоящие чувства, то жениться не поздно никогда. А если их нет, то не стоит жениться и в молодости.

– Можете рассказать, как развивался ваш роман? Если не ошибаюсь, вы были знакомы давно...

– Мы знакомы больше десяти лет, и отношения были хорошими. Но они были только в области политики и работы. А год назад стали встречаться, ездить друг к другу. Изменились и наши отношения...

– Скажите честно: долго думали, жениться или нет?

– Думал, но недолго.

– Вообще по натуре вы мужчина увлекающийся?

– По натуре я однолюб. Так что уверен, наша семья всерьез и надолго.

– Не так давно читала материал о том, что белорусские мужчины ленятся заводить новые романы, второй раз жениться. Мол, нужно начинать все сначала: ухаживать, завоевывать, соответствовать и прочее. Поэтому чаще всего дальше восхищенных взглядов дело не идет...

– Олег точно не из таких мужчин! – *улыбается Марина.*

– Накануне свадьбы на своей странице в «Фейсбуке» Марина написала, что была готова ждать такого мужчину, как вы, всю жизнь... Вы и правда такой уникальный?

– Это мнение Марины.

– Вы знаете, что нужно вашей жене для счастья?

– Моей жене, как и любой другой женщине, для счастья прежде всего нужна любовь.

– И у Марины, и у вас это не первый брак. Как дети отнеслись к вашему союзу?

– Дети рады за нас, они поздравили нас первыми.

– Вы намерены остаться жить в Америке или вернетесь в Беларусь?

– Меня пригласили работать на кафедре политологии университета Теннесси. В 2007 году меня уже приглашали в этот университет на год, теперь предложили еще один годовой контракт. Поэтому как сложится наша жизнь через год, загадывать не берусь.

– А я как ниточка за иголкой – куда муж, туда и я, – *говорит Марина.*

– Олег Тимофеевич, вашей первой супруги не стало около двух лет назад. Как пережили эту трагедию? Знаю, что до последнего были с ней рядом – на такое способен далеко не каждый мужчина...

– Жена долго болела. Это был самый тяжкий период моей жизни. Мы ведь прожили 40 лет в любви и согласии. Откровенно говоря, я и не думал, что смогу начать жизнь заново. Но Бог дал мне еще один шанс.



Мэр Ноксвилла (Теннесси, США) Тим Бёрчет принимает свадебную клятву Олега Манаева и Марины Богданович. Июль 2015 года.

– Согласны ли вы с тем, что повторный брак отличается от первого опыта создания семьи. «Здесь меньше романтики и больше прагматизма, больше логики и меньше чувств», – говорят психологи.

– Это не про нас! – *в один голос говорят Олег и Марина.* – Романтика и чувства – в этом и есть основа стабильности.

– Что для вас главное в семейной жизни?

– Любовь. Но это не только страсть, чувства, но и взаимопонимание, ответственность, повседневная забота друг о друге.

– Это чуткость, желание каждый день искать и находить возможность и настроение доставить близкому человеку радость, – *продолжает Марина.* – Вкусный обед, интересная книжка, нежность. В общем, не лениться отдавать и не быть эгоистом.

– Говорят, поздняя любовь – очень сильное, ни с чем не сравнимое чувство. Вы на себе это ощутили?

– Настоящая любовь – всегда сильное чувство, независимо от того, ранняя она или поздняя, – рассуждает Манаев. – Что касается сравнимости, то лучше, чем сказал поэт, не скажешь: «Не сравнивай. Живущий несравним».

– Мне кажется, с возрастом просто начинаешь более чутко и бережно относиться к близким, родным и любимым, учишься прощать, не обращать внимания на мелочи, которые раньше могли отравлять твою жизнь, – уверена Марина.

– Не так давно в одном из своих интервью Лидия Ермошина на всю страну заявила, что оба ее мужа были тряпками. Вас не коробят такие высказывания?

– Мне искренне жаль Лидию Михайловну. Думаю, это объясняет многое в ее судьбе...

– На мой взгляд, если женщина так говорит о людях, которые были ее близкими, то, видимо, ей было действительно больно, – *добавляет Марина.* – Могу только посочувствовать.

– А мне кажется, в семейном провале всегда виноваты оба. И говорить гадости о человеке, с которым ты был в близких отношениях, – это как минимум странно.

– Наверное, вы правы. Думаю, не стоит публично обсуждать свою личную жизнь, независимо от того, как она складывается.

– Я тоже считаю, что такие тонкие вещи не стоит выносить на публику, – *соглашается с мужем Марина.*

– Олег Тимофеевич, в прошлом году вы перенесли серьезную операцию на сердце. Как сейчас здоровье?

– Сказать, что сегодня я здоров, как бык, не могу. Сердечные болезни больше всего связаны с тем, что происходит в твоей жизни. Последние годы мне было очень тяжело. Сейчас я снова счастлив. Надеюсь, это лечит не хуже, чем операция.

– Как профессиональный социолог, вы читаете различные исследования, посвященные отношениям мужчины и женщины, тому, как с течением времени меняются их отношения?

– Да, иногда читаю. Этот предмет меня всегда интересовал.

– Не припомню, чтобы НИСЭПИ, создателем которого вы являетесь, проводил подобные исследования...

– Ну как же, НИСЭПИ не раз интересовался отношением белорусов к семейно-бытовой жизни. Просмотрите публикации на сайте института. Лет 12 назад я сам опубликовал на эту тему статью «С чаркой, но без секса».

– Вы согласны с тем, что сегодня многие больше сосредоточены на интернете, социальных сетях и бытовых проблемах и поэтому, как писала в одной из своих статей популярный блогер Арина Холина, ощущение, *«будто ушел сексуальный заряд, будто общество стало асексуальным»*.

– Возможно, у кого-то так и есть, но у нас с Мариной – нет.

– Как вы относитесь к женщинам во власти?

– Сложный вопрос. К кому-то с большим уважением, к кому-то нет. Но мне трудно представить, чтобы я смог влюбиться и жениться на такой женщине.

– Как думаете, почему люди, встречаясь, чаще говорят о политике, чем о любви?

– Наверное, потому, что настоящие, глубокие чувства не требуют многих слов и долгих обсуждений, – говорит Олег Тимофеевич. – Любовь иррациональна, это тайна жизни. Кроме того, в любви участвуют только двое, а в политике – множество людей. И без обсуждений, дискуссий в ней не обойтись.

– Мне кажется, людям иногда понятнее то, что происходит вокруг них и с другими людьми, – добавляет Марина. – И чаще не понятно то, что внутри. Я согласна с Олегом в том, что о чувствах не надо много говорить, наоборот, их нужно прятать, холить и лелеять...

Марина КОКТЫШ.

ЧУЛІ?

Сям'я з Беларусі падаравала Папу Рымскаму незвычайны ружанец



Папа Францішак прыняў на прыватнай аўдыенцыі ў Ватыкане ўдзельнікаў міжнароднага руху шлюбнай духоўнасці «Суполкі Маці Божай» («quipes Notre Dame»), заснаванага ў Францыі ў 1938 годзе.

Сярод прадстаўнікоў руху была і пара з Беларусі – Максім і Аліна Угорыч.

Рыхтавацца да сустрэчы са Святым Айцом беларускія сем'і пачалі яшчэ ў маі. Менавіта тады зусім выпадкова з'явілася ідэя падрыхтаваць для Папы Францішка асаблівы ружанец. Справа ў тым, што ўсяго рух "quipes Notre Dame" на Беларусі налічвае 60 сем'яў, а гэта роўна столькі, колькі пацерак у ружанцы.

Усім удзельнікам руху было прапанавана падрыхтаваць адну пацерку ад сваёй сям'і ў падарунак Святому Айцу. У выніку атрымалася сабраць ружанец, які складаўся з абсалютна розных пацерак, частка з якіх была зроблена сваімі рукамі.

Арганізатары сустрэчы да апошняга не ведалі, ці будзе магчымасць падарыць ружанец. Справа ў тым, што паводле пратакола правядзення сустрэчы са Святым Айцом дарэнне падарункаў не прадугледжана, і заставалася спадзявацца толькі на шчаслівы выпадак. І ён здарыўся.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Ушчыльненне адмяняецца

Тэрыторыю ля "Мінскай брамы" – двух вышынных дамоў насупраць чыгуначнага вакзала – вырашана не забудоўваць.

У год смерці Сталіна на Прывакзальнай плошчы былі ўзведзены дзве адзінаццаціпавярховыя вежы, што размясціліся сіметрычна па баках вуліцы Кірава. У народзе іх назвалі "Мінскай брамай" і ўспрымалі як парадны ўезд у горад. На адной з веж размяшчаўся трафейны гадзіннік, які пасля вайны трапіў у Мінск з Германіі (гэта самы вялікі гадзіннік у краіне, дыяметр яго цыферблата больш 3,5 метра), на другой – герб БССР.

Летась з'явіліся праекты па забудове тэрыторыі ля "Мінскай брамы". На месцы былых гаражоў і дзіцячага садка, што размяшчаліся ў двары аднаго з дамоў, інвестар (ААТ «10 УНР-инвест») планаваў узвесці шматкватэрны жылы дом. Дарэчы, ён дзейнічаў згодна з законам: існаваў праект дэталёвага планавання, які прадугледжваў магчымасць ушчыльнення раёна. У снежні прайшоў аўкцыён. Адзіны ўдзельнік – таварыства "10 УНР-инвест" – заплаціў за зямлю 2,9 мільярда рублёў (тады гэта сума была эквівалентна 270 тысячам долараў).

Абураныя мясцовыя жыхары накіравалі зварот у Мінгарвыканкам. Нечакана да іх меркавання прыслухаліся. У адказе, які падпісаў **Віктар Лапцеў**, намеснік старшыні Мінгарвыканкама, сцвярджаецца: прынята рашэнне "*аб немэтазгоднасці будаўніцтва шматкватэрных жылых дамоў на тэрыторыі ў межах вуліц Кірава, Свярдлова, Ульянаўскай, Бабруйскай*". Праўда, перамога яшчэ няпоўная. Праект дэталёвага планавання не адменены. А значыцца, гісторыя з ушчыльненнем мае шанц паўтарыцца. Таму чарговы ліст накіраваны ў Адміністрацыю прэзідэнта.

Дарэчы, самі мясцовыя жыхары прапаноўваюць пабудаваць у двары спартыўную школу для дзяцей – Цэнтр алімпійскага рэзерву па боксе. Як паведаміў **Дзяніс Кобрусеў** (грамадская кампанія "Генплан – для мінчан!"), гэтую ідэю падтрымала ўжо Беларуская федэрацыя бокса. Свае пазітыўнае стаўленне выказалі ўпраўленне спорту і турызму Мінгарвыканкама, а таксама Міністэрства спорту і турызму. Рашэнне – за кіраўніцтвам горада.

Максім ПЛОТНІКАЎ.

ГОРОДСКОЙ ПЕЙЗАЖ



Леонид МОРЯКОВ:

«За взрывы церквей неплохо платили – месячную зарплату рабочего»

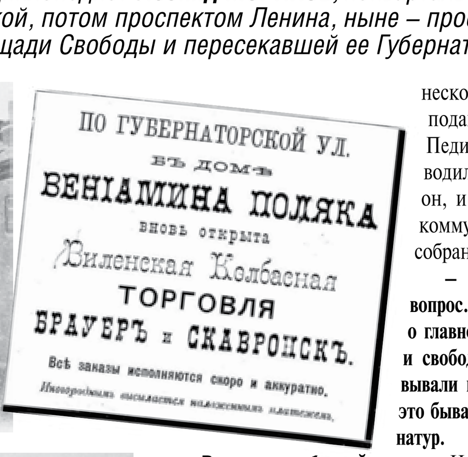
*Автор уникального двухтомника «Главная улица Минска» писатель, историк, энциклопедист **Леонид МОРЯКОВ**, поквартально, подомно и даже поэтажно исследовавший старинную улицу Захарьевскую (ставшую затем Советской, потом проспектом Ленина, ныне – проспект Независимости) с 1880-го по 1940 года, готовит новое энциклопедическое исследование. На этот раз о площади Свободы и пересекавшей ее Губернаторской улице.*

– Я понимаю, что работа – ваша любимая тюрьма и вы только-только выбрались из ее оков после громадного двухтомника «Главная улица Минска», признанного Министерством информации лучшей книгой 2014 года. Так зачем вас снова понесло в старый Минск, теперь уже на площадь?

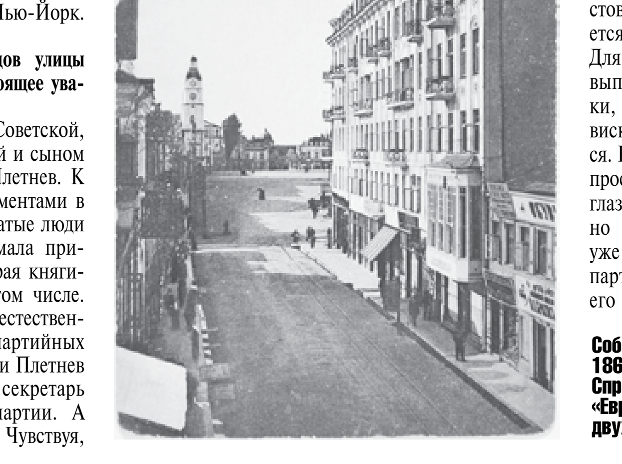
– Понимаете, жадный. Хочется максимального результата...



Улица Губернаторская. 1900-е годы.



Реклама колбасной лавки, которая открылась в здании гостиницы «Европа». 1900-е годы.



Соборная площадь. 1890-е годы. Справа гостиница «Европа», еще двухэтажная.

Елена МОЛОЧКО.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Аляксандр МЯДЗВЕДЗЬ: «Запраста адціскаюся ад падлогі 20 разоў»



Днямі праслаўленаму беларускаму спартсмену, трохразоваму алімпійскаму чэмпіёну па вольнай барацьбе Аляксанду Васільевічу Мядзведзю споўнілася 78 гадоў. У размове з карэспандэнтам "Народнай Волі" імяніннік распавёў пра сваё стаўленне да ўзросту, пра тое, як звычайна адзначае дзень народзінаў, і пра тое, хто яго натхняе па жыцці.

– Аляксандр Васільевіч, дазвольце павіншаваць вас са святам і пажадаць усяго самага найлепшага! Раскажыце, калі ласка, як адзначылі чарговы дзень народзінаў?

– Яшчэ ніяк. У сам дзень народзінаў, 18 верасня, мой мабільны тэлефон проста разрываўся – віншаванняў было вельмі шмат. Павіншавалі нават некаторыя дэпутаты, даслаўшы святочныя паштоўкі. Былі званкі з усёй Беларусі: з Мінска, Гомеля, іншых гарадоў... Што казаць – прыемна!

– А сямейнае свята было?

– Не, яно запланавана на 28-е чысло. Збяромся вузкім сямейным колам, толькі родныя і блізкія. Верасень у нашай сям'і багаты на дні народзінаў. У гэтым месяцы нарадзіўся і мой сын, і ўнук. Як будзем святкаваць? З сям'ёй – гэта адно, але ж у мяне шмат вучняў, калег па працы – з імі заўсёды на свае імяніны хаджу ў лазню. Гэта традыцыя – як закон. А пасля лазні абавязковы рытуал – піццё халоднага піва.

– Аляксандр Васільевіч, многія недалюбліваюць уласны дзень народзінаў, асабліва з узростам. А ваша стаўленне да гэтай даты за жыццё змянілася?

– Праўду кажуць, што стаўленне да гэтай даты мяняецца з кожным пражытым годам. Я не выключэнне. Я сказаў бы, што з гадамі стаўленне да гэтага дня робіцца больш філасофскім...

– Азіраючыся назад, вам грэх скардзіцца. Столькі ўсяго зроблена!..

– Ведаеце, вось у мяне пытаюцца: на колькі гадоў ты сябе адчуваеш? Не буду хлусіць, што на васямнаццаць ці дваццаць, але быў бы я крыху маладзейшы – запраста ўзяў бы зборную Беларусі па вольнай барацьбе як галоўны трэнер. Ёсць яшчэ што перадаць і чаму навучыць спартсменаў. Карацей, ірвуся ў бой!

– А што вас натхняе па жыцці зараз?

– У маім выпадку не што, а хто. Гэта дзве мае цудоўныя праўнучкі – Мая і Каця. У сямейным коле мы іх называем "балерынка" і "кучаравінка". Вось гэта і ёсць маё самае галоўнае натхненне ў жыцці. Зараз праўнучкі на адпачынку ў Грэцыі, але іх віншаванняў я чакаў больш за ўсё. Яны і патэлефанавалі: "Дзядуля, мы цябе віншуем!" Па-дзіцячы шчыра, адкрыта і цёпла. Дзеля такіх слоў варта жыць, паверце.

– Не магу не запытацца ў вас як у спартсмена: фізічную форму падтрымліваеце?

– Канечне, а як жа без гэтага?! Штодзённыя фізічныя практыкаванні – гэта норма. І ад падлогі рэгулярна адціскаюся. Лёгка магу гэта зрабіць два дзясяткі разоў.

– У свой час вы напісалі кнігу "Усё жыццё – барацьба". Аляксандр Васільевіч, прызнайцеся: што для вас было самым цяжкім і складаным у жыцці?

– Я так вам скажу: пакуль мы жывыя, нічога цяжкага і непераадольнага ў жыцці няма. Усё можна выправіць. Мой жыццёвы дэвіз: "Ніколі не здавацца – і тады ўсё атрымаецца". І я хачу, каб мяне пачулі маладыя спартсмены, якія пасля няўдач, бывае, вешаюць нос і ставяць на сабе крыж. У любой сітуацыі трэба рухацца наперад. Жыццё любіць упартых людзей, якія працай і настойлівасцю дабіваюцца свайго. Такім жыццё абавязкова аддзячыць.

Гутарыў Віталь ГАРБУЗАЎ.

Даведка «Народнай Волі»

Жыццёвы шлях Аляксандра Васільевіча Мядзведзя багаты на падзеі, засяродзімся на больш значных з іх.

Аляксандр Мядзведзь:

– трохразовы алімпійскі чэмпіён (1964, 1968, 1972);

– сяміразовы чэмпіён свету (1962–1963, 1966–1967, 1969–1971);

– трохразовы чэмпіён Еўропы (1966, 1968, 1972).

На цырымоніі адкрыцця Алімпіяды-1972 Аляксандр Мядзведзь нёс сцяг СССР.

З 1970 года ў Мінску праходзіць Міжнародны турнір па вольнай барацьбе на прызы А.Мядзведзя. У 1994 годзе турніру прысвоена катэгорыя "Гран-пры".

У 2001 годзе прызнаны лепшым спартсменам Беларусі ХХ стагоддзя.

У 2004 годзе на цырымоніі адкрыцця Алімпіяды ў Афінах быў сцяганосцам зборнай Беларусі.

У 2005 годзе быў прызнаны лепшым барцом вольнага стылю ў гісторыі спорту і ўведзены ў Залу славы Міжнароднай федэрацыі аб'яднаных стыляў барацьбы (FILA).

У 2012 годзе ў Мінску адкрыўся Палац барацьбы імя Аляксандра Мядзведзя.

КОЛОНКА ЮРИСТА



На вопросы читателей «Народной Воли» отвечает юрист правозащитного центра «Правовая помощь населению» (г.Киев, Украина) Анатолий ПОПОВ.

Как вернуть долг?

Дал взаймы знакомому деньги, договор займа удостоверен нотариусом. Прошли сроки, но он долг не возвращает. Как мне действовать дальше? Кто и на каких условиях совершает исполнительную надпись? Существуют ли сроки для предъявления исполнительной надписи к принудительному исполнению?

Александр Бобровский, Минск.

Исполнительная надпись – это учиненная нотариусом или другим уполномоченным органом надпись на документах, подтверждающая требования о взыскании денежных сумм или о передаче другого имущества.

В соответствии с законом, исполнительные надписи о взыскании денежных сумм (задолженности) с должника по заявлению взыскателей совершают нотариусы при условии, что представленные документы соответствуют законодательству Республики Беларусь и подтверждают бесспорность задолженности должника перед взыскателем. Также должник должен проживать на территории РБ, и со дня возникновения права на иск должно пройти не более трех лет.

В случае признания исполнительной надписи как исполнительного документа взыскателю необходимо обратиться в отдел принудительного исполнения по месту жительства должника для возбуждения исполнительного производства, в рамках которого и будет взыскана задолженность с должника, в том числе и когда предметом займа была валюта.

Подавайте частную жалобу

Судья в определении указала несуществующую норму закона, видно, что это описка. Как отменить это определение?

Максим Козловский, Брест.

Данное определение суда не может быть законным, так как содержит несуществующую норму права. Вам следует в течение десяти дней подать частную жалобу на определение суда в Брестский областной суд, которая будет рассмотрена в месячный срок. Однако имейте в виду, что жалоба не приостанавливает принятые по определению меры по обеспечению исполнения исполнительного документа.

Судебные расходы не взыскиваются

Что необходимо указать в исковом заявлении в суд о признании родственника недееспособным, и каков в этой ситуации размер госпошлины?

Ирина Петкевич, Минск.

В заявлении о признании гражданина недееспособным должны быть изложены обстоятельства, свидетельствующие об умственном расстройстве, вследствие которого лицо не может понимать значения своих действий или руководить ими (ч.4 ст.373 Гражданско-процессуального кодекса). Достаточными данными о душевной болезни или слабоумии гражданина являются, в частности, сведения, содержащиеся в выписке из истории болезни, справке о состоянии на учете и лечении в психиатрических лечебных учреждениях, свидетельстве об инвалидности в связи с психическим заболеванием и т.п. В заявлении, как правило, указывается, что лицо не обслуживает себя, не контролирует свои действия (уходя из дома, без необходимости оставляет зажженный газ, включенные электроприборы и т.п.).

Судебные расходы по такой категории дел с заявителя не взыскиваются.

Решение можно обжаловать

Решение суда об уменьшении размера алиментов, которые платит бывший муж на ребенка, были направлены по прежнему месту моего жительства, и я пропустила сроки обжалования. С этим решением я не согласна, могу ли я сейчас его обжаловать?

Алина Саладовская, Минск.

Из представленных вами судебных документов видно, что вы пропустили срок обжалования по уважительной причине. В этой связи вам необходимо подать кассационную жалобу с заявлением о восстановлении срока для кассационного обжалования.

Кассационная жалоба подается в суд, вынесший решение, и рассматривается вышестоящим судом. Заявление о восстановлении срока подается в суд, вынесший решение, и им же рассматривается (в суд приглашаются обе стороны). Только таким образом вы можете защитить права несовершеннолетнего ребенка.

Мера не применима

В каких случаях нельзя в качестве меры по обеспечению исполнения судебного решения ограничить должника в праве управлять автомобилем? На какой срок и каким органом устанавливается такое ограничение?

Максим Липский, Брест.

Такая мера не применяется в случае, если должник инвалид и нуждается в автомобиле, а также в ситуации, когда автомобиль – единственное средство получения доходов.

Ограничение в управлении транспортным средством устанавливается судом до исполнения обязательств, но не более чем на пять лет (ст.482 Гражданско-процессуального кодекса).

ПРАБЛЕМА

Для каго гуляюць нашы футбалісты?



Задаць самому сабе гэтае пытанне прымусіў чарговы поспех барысаўскага БАТЭ. Каманда з беларускага райцэнтра ў чарговы раз выйшла ў самы прэстыжны клубны еўрапейскі турнір – Лігу чэмпіёнаў УЕФА. І ў Барысаў у чарговы раз прыедуць гранды еўрапейскага футбола – "Барселона" з бліскучым Месі, італьянская "Рома" з феерычным Даніэле дэ Росі і леверкузенскі "Баер", які ў першым туры катком прайшоўся па беларусах.

Хочацца сказаць дзякуй Анатолю Капскаму – сапраўднаму футбольнаму фанату, таленавітаму спартыўнаму менеджару, які ўзняў каманду з трэццялігавага беларускага небыцця да еўрапейскіх футбольных вышынь.

Айчынны заўзятар па-добраму разбэшчаны цудоўным еўрапейскім футболам. І, як вынік, матчы БАТЭ на еўраарэне выклікаюць непадробную цікавасць. Таму маю ўвагу ў гэтай сітуацыі прыцягваюць не галы-ачкі-секунды, а антураж, дакладней – білетны ажыятаж вакол матчаў барысаўскай каманды.

Напрыклад, білетныя пакеты на хатнія матчы барысаўчан размялі, як гарачыя піражкі на чыгуначым вакзале, – яны не праляжалі ў касах і сутак. Хапіла, безумоўна, не ўсім. Нехта з іх нават апелюе да кіраўніцтва БАТЭ, патрабуючы патлумачыць схему рэалізацыі квіткоў. І зараз людзі, якія не здолелі купіць запаветныя квіткі "на Месі", гатовы значна пераплаціць, каб патрапіць на стадыён. Сацыяльныя сеткі ў літаральным сэнсе напоўнены аб'явамі падобнага зместу: "Куплю білет на "Барселону" за любыя грошы". На некаторых інтэрнэт-сайтах нават праводзяцца апытанні наконт таго, колькі аматары футбола гатовы заплаціць за лігачэмпіёнскі білет на БАТЭ.

Канечне, заўзятарскі ажыятаж вакол гульні беларусаў – гэта добра і правільна. Але тут я хацеў бы звярнуць увагу на іншае: пры бітком набітых трыбунах на еўраматчах мы назіраем абсалютна супрацьлеглую карціну на матчах унутранага першынства краіны. Перафразіраваўшы радок вядомай песні, можна сказаць: "На трыбунах становіцца пуста..."

Чаму балельшчык не ідзе глядзець матч унутранага першынства? Чаму няма ажыятажу вакол умоўнага матча мазырскай "Славіі" і бабруйскай "Белшыны"? Чаму заўзятары не шукаюць лішні квіток на такія матчы? Як вярнуць балельшчыка на трыбуны?

Напэўна, чытаючы гэтыя радкі, заўзятары са стажам узгадаюць, што ў свой час паход на стадыён "Дынама" быў сапраўдным святам і для таго, каб пабачыць гульню мінскага "Дынама" пад кіраўніцтвам, безумоўна, лепшага беларускага трэнера Эдуарда Малафеева, ім прыходзілася займаць чэргі ў касы з самага ранку, яшчэ задоўга да адкрыцця кас. Толькі куды што падзелася? Нехта скажа, што часы зараз іншыя і футбол іншы – не такі шчыры, які быў пры Малафееве. І ён будзе мець рацыю. Футбол не той, чэмпіянат не той. Але пры гэтым ён наш, беларускі! Іншага ў нас пакуль няма.

"Футбол – не спорт нумар адзін у Беларусі", – сказаў нядаўна трэнер нашай нацыянальнай зборнай Аляксандр Хацкевіч. Безумоўна. Аляксандру Лукашэнку больш даспадобы хакей. Але не віна Аляксандра Рыгоравіча, што беларусы не ідуць на трыбуны глядзець гульні свайго чэмпіянату.

Напэўна, у першую чаргу над пытаннем заахвочвання беларускага балельшчыка павінны думаць у федэрацыі футбола краіны. А што мы маем? Яскравы паказчык цікавасці заўзятараў да ўнутранага першынства – сярэдняя колькасць балельшчыкаў на матчы. Лічбы смехатворныя, несуцяшальныя. Прывяду толькі некаторыя з іх. Сярэдняя наведвальнасць матчаў 10-га тура айчыннага першынства склала 1750 балельшчыкаў, 13-га – 1120 (гэта быў антырэкорд сёлетняга першынства), у 16-м туры на трыбунах у сярэднім было 1523 чалавекі, у 19-м – 1804 чалавекі.

Пры гэтым статыстыка сведчыць яшчэ і аб тым, што ў параўнанні з мінулым сезонам сярэдняя наведвальнасць матчаў сезона-2015 знізілася ажно на 17,6% у параўнанні з чэмпіянатам-2014. Так і хочацца запытаць: для каго гуляюць нашы футбалісты?

Я не ведаю, што дакладна можна зрабіць для вяртання балельшчыкаў на трыбуны, але на месцы піяр-менеджараў айчынных клубаў паспрабаваў бы заманіць заўзятара на стадыён матэрыяльна: "Кожнаму, хто прыйдзе, – значок, бірульку, келіх з сімволікай нашага клуба..." Напэўна, трэба больш крэатыўна падыходзіць да балельшчыка.

А пакуль мы маем кволую рэкламу матчаў айчыннага чэмпіянату ў метро і на тэлебачанні. І яшчэ не заўжды адэкватную рэакцыю роднай міліцыі на заўзятараў. Колькі ўжо пісалася пра неабгрунтавана жорсткае стаўленне людзей у пагонах да футбольных фанатаў! І пасля гэтага нічога дзіўнага, што калісьці адданыя заўзятары адвярнуліся ад каманд, адкрыта байкатуючы гульні.

Калі мы сыходзім з таго, што футбол у першую чаргу для балельшчыка, дык і падыход да заўзятараў павінен быць адпаведным.

P.S. А што думаеце на гэты конт вы, паважаныя чытачы? Як вярнуць заўзятара на трыбуны? Калі ласка, пішыце, прапаноўвайце, выказвайцеся.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

СПЯШАЙЦЕСЯ БАЧЫЦЬ!

Пяць дзён цудоўнага кіно

З 28 верасня цягам пяці дзён у сталічным кінатэатры «Перамога» будуць паказваць нямецкія фільмы ў межах праграмы «Вечары нямецкага кіно: 25 гадоў уз'яднання Германіі».

Мінчукі ўбачаць пяць стужак, знятых у апошнія 15 гадоў. Пачатак сеансаў – у 19.00. Уваход будзе вольны, праўда, за гадзіну да сеанса жадаючыя мусяць прыйсці ў кінатэатр і ўзяць запрашальнік. Стужкі будуць ісці на нямецкай мове з рускімі субцітрамі.

Фільмы распавядаюць пра жыццё і роздумы жыхароў ГДР напярэдадні падзення Берлінскай сцяны.

Паказы пачнуцца з карціны «Жыццё іншых» рэжысёра Фларыяна Хенкеля фон Донерсмарка, які ў 2007 годзе атрымаў «Оскар» як лепшы фільм на замежнай мове. У стужцы распавядаецца пра папулярнага пісьменніка



і драматурга Георга Драймана, які заводзіць раман з вядомай тэатральнай актрысай. І ў жыцці Драймана з'яўляюцца спецыялісты са спецслужбаў.

29 верасня гледачам прапануецца фільм «Барбара» Крысціяна Петцольда – сярэбраны прызёр «Берлінале-2012». Дзеянне адбываецца ў 1980 годзе. Дзяўчына вырашае, ці збягаць ёй з ГДР. Але ўсё ўскладняе каханне і недавер да навакольнага свету.

30 верасня будуць круціць «Знаёмства з Цукерамі» Дані Леві. Галоўны герой у свой час перабраўся ў ФРГ. Ён рос без маці і не прызнае сваё яўрэйскае паходжанне. Але з-за завяшчання маці ён рашаецца на прымірэнне з раднёй і робіць з гэтага фарс.

1 кастрычніка мінчане ўбачаць стужку «Паўночны вецер» Роберта Тальхайма 1988 года. Сёстры з ГДР едуць у спартыўны лагер на возера Балатон у Венгрыю. Там яны знаёмяцца з цікавымі хлопцамі. І адна з сясцёр нават рашаецца на ўцёкі.

Завершыць серыю нямецкіх фільмаў 2 кастрычніка стужка «Берлін, горад у Германіі». У час, калі падае Берлінская сцяна, галоўны герой сядзіць у турме Брандэнбурга. Калі ў 2000 годзе ён вызваляецца, то бачыць абсалютна новае жыццё. Ён спрабуе знайсці сваю сям'ю і сяброў.

ЧУЛІ?

У Лунінецкім раёне паспеў другі ўраджай клубніц і малін



Цёплае надвор'е дазваляе жыхарам раёна збіраць другі ўраджай у сезоне. Ягады прадаюць на скрыжаванні дарог ля клубнічнай сталіцы – вёскі Дварэц Лунінецкага раёна Брэсцкай вобласці. Літровы слоік клубніц каштуе столькі ж, колькі і першыя ягады ў чэрвені. За літровы слоік першасортных клубніц просяць 30 тысяч рублёў, малін – 20 тысяч.

УСМІХНІЦЕСЯ!

– Вы лічыце, што наша жыццё пагаршаецца? Што цэны скачуць угару, як блохі, а заробкі, наадварот, зніжаюцца... Усё не так дрэнна! Часцей глядзіце Беларускае тэлебачанне – там наша жыццё выглядае казкай!..

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871.
Тэл. рэкламнага аддзела:
(017) 3286609
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

9 772071 964000 15074

Падпісныя індэксы: 63222 – для індывідуальных падпісчыкаў, 632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 21.09.2015 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25450 экз. Заказ №3558.